

ΑΕΙΦΟΡΙΑ

“ΣΟΛΩΝ” μέλος ΠΑΝΔΟΙΚΟ / ΟΕΜΚΟΕ / Δ.Ε.Ο. Στερεάς Ελλάδας & Δικτύου Spherheiosnet • ΜΑΪΟΣ 2009 / ΤΕΥΧΟΣ 20 - ΕΤΟΣ 3ο

Διατροφική κρίση & περιβάλλον

Η ΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΟΓΗ ΥΠΕΡΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
ΚΡΕΑΤΟΣ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΩΡΑ ΤΑ ΕΜΜΕΣΑ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ

σελ.2

Η Λερναία Ύδρα του ρατσισμού και η Διεθνής Κοινότητα

ΕΝΑΣ ΠΑΓΙΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

σελ.10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΡΙΣΗ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η «ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ» ΚΑΙ Η ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Γράφει ο Κατσουλάκος Παναγιώτης, μέλος της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ panagiotis@solon.org.gr

Σαν τίτλος όπερας ή τραγωδίας καλύτερα μου ακούγεται, παρά για επιδημία... Τραγωδίας που τη ζουν καθημερινά οι χοίροι όπως και όλα τα «παραγωγικά» ζώα. Καιρός ίσως να την καταλάβουν και οι άνθρωποι.

Οι βιομηχανοποιημένες φάρμες εκτροφής ζώων, χειρότερες από τα κρεματόρια του Άουσβιτς, έχουν γίνει η μαύρη τρύπα της παγκόσμιας δημόσιας υγείας. Η αναίτια και παράλογη υπερκατανάλωση κρέατος δείχνει τώρα τα έμμεσα αποτελέσματά της. Τα άμεσα τα ξέραμε: παχυσαρκία, χοληστερίνη, καρδιακά νοσήματα, διαφόρων ειδών καρκίνοι – ένας διατροφικός εφιάλτης. Τα έμμεσα είναι οι μικροοργανισμοί που διαφεύγουν από τα εκτροφεία...

Στις βιομηχανίες εκτροφής εξελίσσεται ένα φριχτό και σκληρό παιχνίδι του παραλόγου. Η ίδια η φύση του ζώου αντιδρά, αγχώνεται, αρρωσταίνει φανερώνοντας ότι αισθάνεται την άσχημη κατάσταση που βρίσκεται. Αυτό το καταπολεμούν με φάρμακα. Ατέλειωτα αντιβιοτικά και άλλα, τα οποία δίνονται σε καθημερινή βάση αναπτύσσοντας έτσι υπερανθεκτικά στελέχη ιών ή και μικροβίων. Το ίδιο και χειρότερο αποτέλεσμα έχει και η γενετική παρέμβαση στα ζώα για να γίνουν πιο παραγωγικά, δημιουργώντας εντελώς απρόβλεπτα αποτελέσματα. Έτσι κάνουν όλο τον κόσμο πειραματόζωα.

Αυτό γίνεται ανεξέλεγκτα κυρίως στις υπανάπτυκτες χώρες, στις οποίες έχει εκτοξευτεί κατακόρυφα η κατανάλωση κρέατος φέρνοντας μαζί της και όλα τα κακά του δυτικού κόσμου. Παράδειγμα το 1995 οι Κινέζοι κατανάλωναν 25 κιλά κρέας το άτομο ενώ το 2007 κατανάλωναν 53 κιλά, αυξάνοντας παράλληλα τα αντίστοιχα νοσήματα.

Και φυσικά εκτός των επιπτώσεων στην υγεία υπάρχουν και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον με τα ζώα που εκτρέφονται για ανθρώπινη κατανάλωση να ευθύνονται για

το 21% του διοξειδίου του άνθρακα που εκλύεται συνολικά από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, συμβάλλοντας έτσι τα μέγιστα στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Στο παρελθόν υπήρχε έστω μια ευχαριστία και ένας σεβασμός στη ζωή που θυσιαζόταν για τη τροφή. Τώρα βέβαια με την αύξηση του πληθυσμού μας δίνονται οι εύκολες λύσεις της βιομηχανίας

ζώα συντροφιάς στον δυτικό κόσμο πχ η γάτα και ο σκύλος όχι. Βλέπουμε πως όταν υπάρχει εξοικείωση και συνύπαρξη με ένα είδος παύει αυτή η σχέση τροφής-εκμετάλλευσης και μετατρέπεται σε σχέση επικοινωνίας-προσφοράς, σε σχέση αλληλοβοήθειας.

Δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίσουμε και να συμπεριφερόμαστε σε ένα ζωντανό

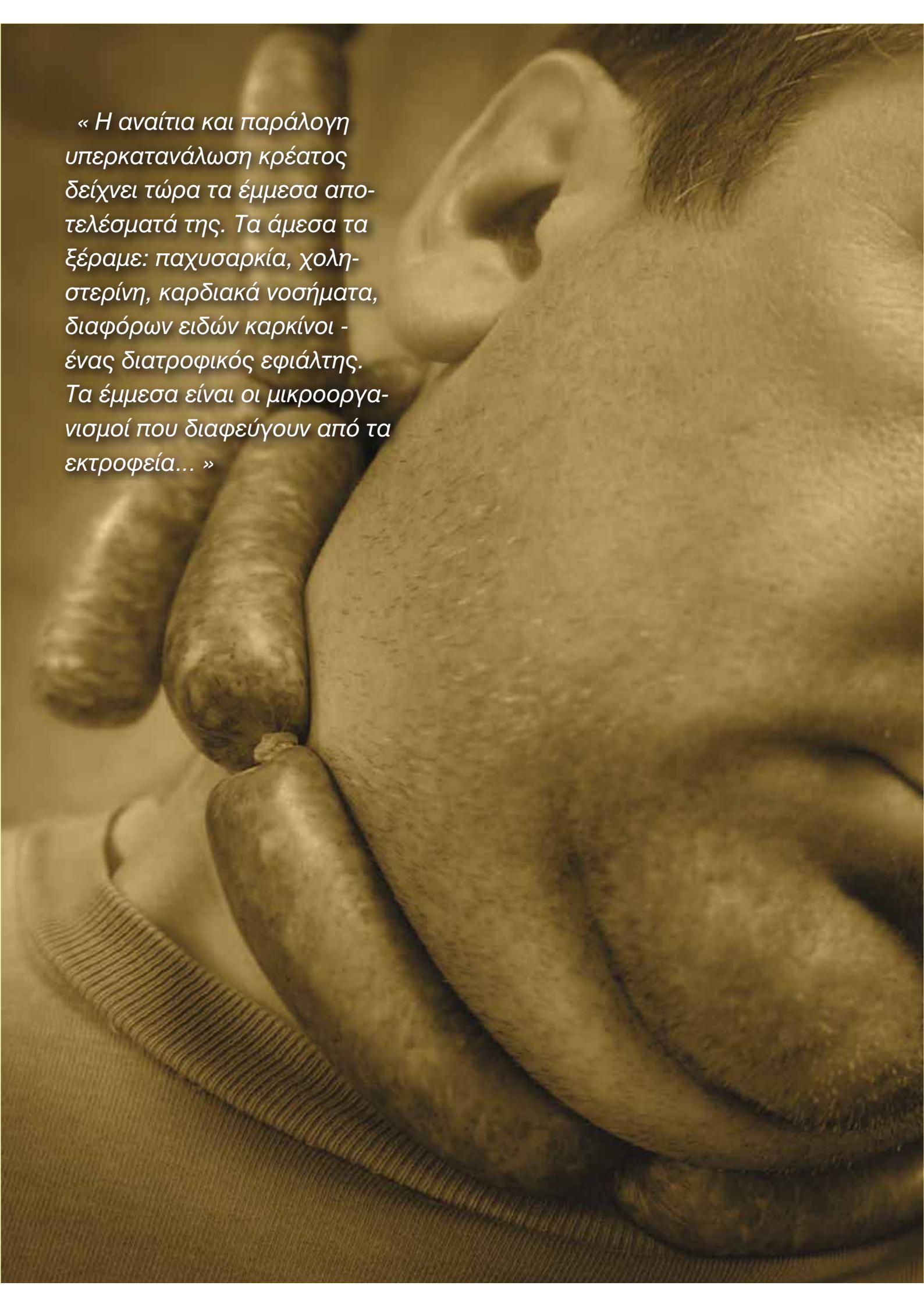
κρέατος και των μεταλλαγμένων για τη δημιουργία φθηνής μαζικής τροφής. Τι έννοια έχει όμως το φθινό; Μήπως θα τα πληρώσουμε μακροπρόθεσμα πολύ ακριβότερα με την υγεία μας; Ο παγκόσμιος υπερπληθυσμός είναι ένα κομβικό σημείο που μας θέτει μπροστά στις ευθύνες μας. Το κλειδί είναι η μείωση ή και εξάλειψη της κατανάλωσης κρέατος. Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι ο άνθρωπος χρειάζεται αρκετά λιγότερη αλλά ποιοτικότερη τροφή και καθαρό νερό για να ζήσει. Και αυτά μπορούν να παραχθούν σε ικανές ποσότητες αν σταματήσει η εκμετάλλευση των γαιών και η καταστροφή των δασών παγκόσμια για την παραγωγή ζωοτροφών.

Εκτός της δικιάς μας σκοπιάς βέβαια υπάρχει και η σκοπιά του ζώου. Του χοίρου ή της αγελάδας πχ τα οποία θεωρούμε αυτονόητο ότι τα τρώμε, ενώ τα

ον, το οποίο έχει αποδειχθεί ότι έχει συναισθήματα και είναι πιο έξυπνο από ένα σκυλάκι, σα μηχανή παραγωγής κρέατος. Έχουμε πολλά κοινά κάτι το οποίο φαίνεται και από τις επιδημίες οι οποίες μας χτυπάνε από κοινού. Η μοίρα μας είναι κοινή με όλα τα ζωντανά πλάσματα του πλανήτη και στα οφέλη και στις βλάβες.

Η ευρωπαϊκή ένωση δεν θέλει να ονομάζεται η επιδημία «Γρίπη των Χοίρων», μήπως και θιχτούν οι βιομηχανίες και η κατανάλωση. Θέλει να κρύψει κάτω από το χαλί τις αιτίες του προβλήματος και να μας κάνει να ξεχάσουμε.

Αυτό όμως που θα μας κυνηγάει για πάντα σαν ανθρωπότητα όσο φερόμαστε τόσο βάρβαρα και ανήθικα θα είναι η άσχημη υγεία με τον ένα ή άλλο τρόπο, ψυχική ή σωματική, που φέρνει η κατανάλωση κρέατος.

« Η αναίτια και παράλογη υπερκατανάλωση κρέατος δείχνει τώρα τα έμμεσα αποτελέσματά της. Τα άμεσα τα ξέραμε: παχυσαρκία, χοληστερίνη, καρδιακά νοσήματα, διαφόρων ειδών καρκίνοι - ένας διατροφικός εφιάλτης. Τα έμμεσα είναι οι μικροοργανισμοί που διαφεύγουν από τα εκτροφεία... »

Ε.Ε. ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ: ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΚΑΚΗ ΕΙΔΗΣΗ

Γράφει ο Σαρηνάκης Δημήτρης, μέλος της ΜΚΟ Σόλων

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΩΚΙΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε

Στις 5 Μαΐου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπερψήφισε συντριπτικά την απαγόρευση εμπορίου προϊόντων από φώκιες. Αυτό σημαίνει ότι και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης συμφώνησαν από κοινού να απαγορεύσουν την διακίνηση τέτοιων προϊόντων μέσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα μέλη ψήφισαν και κατά των εξαιρέσεων όπου οι φώκιες «... θα θανατώνονται αποφεύγοντας την πρόκληση πόνου, αγωνίας και κάθε άλλης μορφής κακουχίας» και την εξαίρεση της περίπτωσης που τα προϊόντα θα σημαίνονταν, ώστε να αποφεύγεται η αγορά τους από συνειδητοποιημένους καταναλωτές. Βλέπουμε πώς τα συμφέροντα εξαντλούν κάθε περιθώριο για να επιβιώσουν.

Η Ευρώπη ήταν η κύρια αγορά για προϊόντα που προέρχονταν από την σφαγή μωρών φώκιας, δηλαδή γούνας (γάντια, καπέλα, τσάντες, παπούτσια), κρέατος, λίπους (φαρμακευτικά προϊόντα κλπ). Έτσι και μόνο η προοπτική για την αναμενόμενη απαγόρευση μείωσε τις τιμές για γούνα φώκιας κατά 86% από το 2006, και το κυριότερο, ελαττώθηκε το κυνήγι φώκιας ώστε να σκοτωθούν 57622 φώκιες αντί για 338200 που σκοτώθηκαν πέρυσι. Μέχρι το τέλος της κυνηγετικής περιόδου θα σωθούν περισσότερες από 500000 φώκιες, κυρίως ανυπεράσπιστα μωρά που σφάζονται με τον πιο βάρβαρο τρόπο.

Στο παρελθόν έχει απαγορευτεί και η διακίνηση και το εμπόριο προϊόντων γούνας από σκύλους και γάτες στις χώρες της Ε.Ε.

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΦΡΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΑ ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ

Τους τελευταίους πέντε μήνες γίνονταν διαβουλεύσεις στην Ευρωπαϊκή

Ένωση σχετικά με την νέα Ευρωπαϊκή οδηγία για την χρήση των ζώων για επιστημονικούς σκοπούς. Οι αρχικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δυστυχώς τροποποιήθηκαν εκτενώς, και τελικά η πρόταση για απαγόρευση χρήσης πρωτευόντων θηλαστικών, γεννημένων από γονείς που αιχμαλωτίστηκαν σε άγρια κατάσταση, αναβλήθηκε επί αόριστο. Αυτή ήταν μια νίκη των συμφερόντων εμπόριου ζώων και των φαρμακοβιομηχανιών.

Απέναντι στις εκκλήσεις για σεβασμό στην ελευθερία και τα δικαιώματα των αθών πλασμάτων, για τα οποία ο άνθρωπος αποτελεί τον χειρότερο εχθρό, επικράτησαν οι αβάσιμες απειλές ότι οι εργαστηριακές έρευνες θα μεταναστεύουν σε τρίτες χώρες (εδώ μιλάμε για μεγάλα εργαστήρια - επιχειρήσεις - στρατόπεδα συγκέντρωσης και βασανισμού ζώων, που διεκπεραιώνουν για λογαριασμό της φαρμακοβιομηχανίας μελέτες

και έρευνα πάνω σε τελείως ανυπεράσπιστα θύματα. Εδώ οι φαρμακοβιομηχανίες πειραματίζονται στους εξαθλιωμένους από την φτώχεια και τις αρρώστιες στην Αφρική, στα ζώα θα σταματούσαν;).

Να τονίσουμε μια ακόμη άσχημη τροπή απ' όλη την διαδικασία : μια τροπολογία που υιοθετήθηκε απαλλάσσει τους εκτελεστές πειραμάτων στα ζώα από την επιτήρησή τους από κάποια δημόσια αρχή και επομένως και την ευθύνη τους για δημόσια λογοδοσία. Εκεί που απαιτούνταν εξουσιοδοτήσεις ή αδειοδοτήσεις για τα πειράματα σε όλα τα ζώα, τα μέλη - αντιπρόσωποι ψήφισαν σαν τροπολογία (υπό την πίεση των λόμπυ των συμφερόντων) ότι μόνο όσα πειράματα προκαλούν μέτριο ή εξαιρετικό πόνο και η χρήση πρωτευόντων θηλαστικών θα απαιτούν αδειοδότηση. Αυτό σημαίνει 4,6 εκατομμύρια πειράματα κάθε χρόνο ανεξέλεγκτα, μια υποχώρηση για την πολιτισμένη εποχή μας για ένα σιωπηλό, σκοτεινό και απάνθρωπο βασανιστήριο.

Ενώ η πλειονότητα των ανθρώπων αδρανει και αδιαφορεί, οργανωμένα συμφέροντα λίγων που θέλουν να αυθαιρετούν ανενόχλητοι εις βάρος των ζώων κυνηγούν, εμπορεύονται τα ζώα (μην ξεχνάμε ότι το εμπόριο άγριων ζώων και πουλιών φτάνει σε κλίμακες τζίρου το λαθρεμπόριο όπλων και ναρκωτικών), πειραματίζονται πάνω τους σαν να είναι πράγματα, εκμεταλλεύονται τα σώματά τους για τροφή, γούνες, ή οποιοδήποτε άλλο τμήμα του σώματός τους (ελεφαντόδοντα, πτερύγια από τους καρχαρίες, πέλλαμα από τους γορίλλες, κέρατα από ελάφια, μέχρι και ψάρεμα με δόλωμα ζωντανές γάτες καταγράφεται), περιφέρουν αιχμάλωτα και αποβλακωμένα άγρια ζώα σαν θέαμα στα τσίρκο.

Έχει φτάσει πια η εποχή που πρέπει να δοθεί ένα τέλος σε όλη αυτή την εγκληματικότητα απέναντι στην φύση, της οποίας είμαστε ένα μικρό μέρος.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΩΝ ΣΕ ΖΩΑ

Μπέλεσης Αλέξανδρος, μέλος της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ.

Ηθεσμοθέτηση και μόνο της παγκόσμιας ημέρας κατάργησης των πειραμάτων σε ζώα, αποτελεί ένα αισιόδοξο μήνυμα ότι ο άνθρωπος είναι έτοιμος να κάνει ακόμη ένα βήμα απελευθέρωσης από τον αρχέγονο φόβο απέναντι στο άλλο.

Κατά κάποιο τρόπο, θα μπορούσε να γραφτεί η ανθρώπινη ιστορία, ως μια πορεία προοδευτικής ταύτισης με μεγαλύτερες συνθέσεις ζωής. Ο άνθρωπος ξεκίνησε ως μια ύπαρξη που ενδιαφερόταν αποκλειστικά για την ατομική τροφή του, κατόπιν την πρόοδο της οικογένειάς του και κατόπιν του έθνους του. Ένα υγιές ρεύμα ανθρωπισμού που δεν ξεχωρίζει τους ανθρώπους σύμφωνα με το χρώμα, την καταγωγή ή την πίστη, παλεύει να ισορροπήσει απέναντι στο κύμα του φόβου. Ακόμη όμως και αυτός ο διεθνιστικός ανθρωπισμός, για πολλούς υποστηρικτές του, δεν αποτελεί παρά μια αντίδραση στο ένστικτο της αυτοσυντήρησης του ανθρώπου. Απλούστατα, δίχως την επικράτηση της διεθνούς σκέψης και άποψης για τα οικονομικά, πολιτικά, στρατηγικά, πολιτιστικά κλπ τεκταινόμενα, από κάποιο έθνος, το τρένο της εξέλιξης είναι χαμένο μέσα σε ένα πεδίο βάνου οικονομικού ανταγωνισμού.

Ακόμη και η ενασχόληση του ανθρώπου με τις επιπτώσεις και τα αίτια των κλιματικών αλλαγών και την εξαφάνιση των ειδών, συνήθως προσεγγίζεται από την σκοπιά των κινδύνων κατάρρευσης του οικοσυστήματος άρα και της ίδιας της ανθρώπινης παρουσίας στη Γη.

Το γεγονός όμως ότι το μοναδικό καθολικό όργανο των κρατών του πλανήτη, μέσα από τις όποιες αντιφάσεις και λάθη του, υιοθετεί μια παγκόσμια ημέρα για την κατάργηση των πειραμάτων σε ζώα, είναι ενδεικτικό ότι είναι υπολογίσιμος πλέον ο αριθμός των ανθρώπων που αντιλαμβάνονται ότι όχι μόνο η ανθρωπότητα

Τιμή,
Στη χαρά που κρύβει
το βλέμμα το άδολο,
που σχίζει της ζωής τους σκοτεινούς ίσκιους
και φτιάχνει νέους κόσμους στοργικούς,
όπου τα σύνορα συντρίβονται
και τα ψεύδη της ευτυχίας ταπεινώνονται.
Στο άγνωστο αυτό ζώο
που κατοικεί στις κάθε καρδιάς την ελπίδα
και περιμένει την ημέρα
που οι μάσκες θα πέσουν
κι οι κόσμοι θα γίνουν ένα.

Ιωάννα Μουτσοπούλου,
από την ποιητική συλλογή
«Ψυχές της Φύσης»

δεν είναι το επίκεντρο της πλανητικής ζωής (αλλά απλώς ένας σημαντικός κρίκος της) αλλά και ότι οι μυριάδες εξελισσόμενες μορφές ζωής αξίζουν προσοχής και έχουν αξία ανεξάρτητη από αυτή που τους προσδίδει ο εκάστοτε πολιτισμός. Είναι ελπιδοφόρο, χωρίς να είμαστε αφελείς στις πολιτι-

κές σκοπιμότητες, το γεγονός της θεσμοθέτησης μια ημέρας ανάμνησης και παγκόσμιας ταυτόχρονης διαβούλευσης, μεταξύ των ανθρώπων, στο θέμα της ανθρωπογενούς πρόκλησης πόνου σε άλλα όντα και συνεπώς στην αναζήτηση τρόπων εφαρμογής της αβλάβειας, σε κάτι από το οποίο δε προκύπτει φανερή απειλή για το ανθρώπινο είδος.

Το ότι αυτό το παγκόσμιο ενδιαφέρον από ένα αυξανόμενο αριθμό ανθρώπων, δεν είναι ακόμη άλλο ένα αντανάκλαστικό αυτοσυντήρησης, μπορεί να ερμηνευτεί ως μια ένδειξη σταδιακής ενηλικίωσης της ανθρώπινης συνείδησης. Με τον όρο ενηλικίωση εννοείτε η βίωση ενός δρόμου πειραματισμού νέων στάσεων ζωής και καλών πρακτικών συμπληρωματικής συνέργειας από αγάπη και θαυμασμό για το Όλο, όπως αυτό κάθε φορά γίνεται αντιληπτό, αφήνοντας σταδιακά μακριά την συνήθεια της απώθησης των επιλογών ζωής που γίνονταν σε καθεστώς παράδοσης απέναντι στην πίεση του ένστικτου της αυτοσυντήρησης και του ατομικού και συλλογικού φόβου του θανάτου.

ΟΙ ΡΕΑΛΙΣΤΕΣ ΟΝΕΙΡΟΒΑΤΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΤΕΣ

Γράφει ο Γιώργος Μαουρουλέας, Πολιτικός Επιστήμονας, μέλος της ΜΚΟ Σόλων

Αυτό που η λογική προειδοποιούσε, ότι δηλαδή η σπατάλη των οικονομικών και ζωτικών πόρων του πλανήτη, η οικονομική ανισότητα και η φούσκα της διαρκούς μεγέθυνσης των οικονομικών μεγεθών μέσα από μία διαρκή κατασκευή νέων αναγκών (σχεδόν στο σύνολό τους πλασματικών) θα οδηγήσουν σε μία κρίση άνευ προηγουμένου, ήδη **σαλεύει καταστρέφοντας αρχικά τις αυταπάτες μας και κατά δεύτερο τις θεωρήσεις μας.**

Χρησιμοποιώ τη λέξη «σαλεύει» γιατί η παγκόσμια οικονομική κρίση δεν έχει δείξει ακόμα τίποτα. Αυτό που οδήγησε σ' αυτήν, ήταν οι χρηματοπιστωτικές φούσκες, κατορθώματα κάποιων ιδιοφυών μέχρι πρόσφατα μάντζερ, που σχεδόν όλοι μας (εξειδικευμένος στα οικονομικά τύπος, επιχειρηματικός κόσμος, οικονομικές σχολές και πανεπιστήμια, ο πολύς κόσμος) θαύμαζαν. Τους είχαμε ως πρότυπο και τα σεμινάρια τους, ακριβοπληρωμένα πράγματι, γίνονταν σε κατάμεστες από κοινό αίθουσες. Τα **Golden Boys**. Έτσι χαρακτηρίζονται υποτιμητικά πλέον.

Τα προβλήματα όμως από την καταστροφή του περιβάλλοντος και της αλυσίδας της ζωής δεν έχουν χτυπήσει ακόμη. Οικονομική αφυδάτωση του πολύ κόσμου που μπορεί ακόμη να καταναλώσει (και μιλώ κυρίως για τις αναπτυγμένες χώρες) δε μπορούμε να πούμε ότι έχει συντελεστεί προς το παρόν. Έτσι η έστω και περιορισμένη κατανάλωση στρέφεται ακόμη και σε «αγαθά» που δεν είναι αναγκαία, συντηρώντας ίσως με δυσκολία την επιβίωση όλων αυτών των επιχειρήσεων που τα παράγουν. Αλλά το τέρας που ως Φραγκεστάιν δημιουργήθηκε από τον ανθρώπινο οικονομικό παραλογισμό και πάνω στο οποίο θεμελιώσαμε τις ζωές μας και την ευημερία μας, άλογο και απρόσωπο καθώς είναι, δε θα σεβαστεί τους δημιουργούς του.

Μπορεί να αντιμετωπιστεί αυτή η κρίση;

Το ερώτημα αυτό ταλανίζει όλα τα οικονομικά επιτελεία όλων των χωρών του κόσμου, με εξαίρεση ίσως κάποιες που οι κάτοικοί τους δεν έχουν οικονομικές δραστηριότητες και είναι οι ξεχα-

Σκίτσος: Μαουρουλέας Γιώργος

σμένοι-πεινασμένοι αυτού του κόσμου. Και η απάντηση δεν είναι εύκολη εδώ που τα λέμε. Κάθε απόπειρα εξόδου από την κρίση μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχημένες οικονομικές πολιτικές στήριξης, που ίσως δε θα ήταν και τόσο τραγική η αποτυχία τους, αν μαζί με αυτές δε χάνονταν και δισεκατομμύρια Ευρώ ή δολларίων που τώρα είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ.

Αλλά η κρίση δε θα αντιμετωπιστεί αν δε γίνει αντιληπτό το θεμελιώδες λάθος που διαπερνά όλο το σημερινό οικονομικό σύστημα και που αποτελεί τον κόλαφο όλων (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων) οικονομικών επιστημόνων. Ότι

δηλαδή το χρήμα θεοπίσθησε ως ανταλλακτική αξία προκειμένου οι άνθρωποι να έχουν ένα μέσο που δε φθείρεται όπως ένα τρόφιμο, σε βάθος χρόνου. Είναι ένα πραγματικό οικονομικό μέγεθος που στηρίζεται σε ήδη παραχθέν προϊόν και όχι σε προσδοκία, ούτε σε υπεραξία. Όπως δε μπορείς να τοκίσεις ένα πορτοκάλι και σε βάθος χρόνου να έχεις δύο πορτοκάλια έτσι και δεν μπορείς να έχεις τόκο και πληθωρισμό και στο χρήμα. Αυτό σημαίνει ότι κάτι δεν πάει καλά και ένα θεμελιώδες λάθος υφίσταται.

Πάνω σ' αυτό το θεμελιώδες λάθος δε γίνεται δημόσιος διάλογος, τουλάχιστον όχι σε βαθμό τέτοιο που να είναι

αντιληπτός από την κοινωνία και οι πολίτες να συμμετέχουν. Η υπέρβαση όμως οποιασδήποτε κρίσης δε μπορεί να γίνει με ντρίπλες, γιατί κάθε φορά αυτή θα εμφανίζεται με πιο άγριο πρόσωπο και τα χρονικά διαστήματα που θα μεσολαβούν ανάμεσα στις εμφανίσεις της θα γίνονται όλο και πιο σύντομα.

Η ρεαλιστικότητα των οικονομικών επιστημόνων αποκαλύπτεται ότι ήταν μια ιδιότητα που τους αποδόθηκε μέσα σ' ένα φαντασιοκόπημα. Το να χτίζεις λογικά πάνω στο παράλογο δε σημαίνει ότι είσαι λογικός αλλά μάλλον το αντίθετο.

Επομένως αν δεν τα πιάσουμε όλα από την αρχή και δε θεμελιώσουμε πάνω σε μια ρεαλιστική οικονομική θεωρία και πράξη- πολιτική, θα ονειροβατούμε και μάλιστα μέσα σε μια πραγματικότητα που θα μοιάζει περισσότερο με εφιάλτη. Οι ονειροπόλοι του παρελθόντος (οικολόγοι) αποδείχθηκαν πολύ περισσότερο πραγματιστές από τους ρεαλιστές ονειροβατούντες του χθες.

Ένα απλό παράδειγμα θεμελιώδους λάθους στην οικονομία είναι ότι στην απόδοση αξίας σ' ένα προϊόν δεν αφαιρείται η βλάβη που αυτό δημιουργεί στο περιβάλλον και συνεπώς στην απαξίωση άλλων προϊόντων. Αυτό όμως λογίζεται ως οικονομική ανάπτυξη. Έτσι το νταμάρι που καταστρέφει το τοπίο συμβάλει στη λογιστική οικονομική ανάπτυξη της χώρας και του εθνικού ΑΕΠ μέσα από το μάρμαρο αλλά το κόστος σε μείωση της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής καθώς και των εξωτερικών επιδράσεων στην οικονομία του κατεστραμμένου δάσους που καθαιρέθηκε για να δημιουργηθεί αυτό το νταμάρι, δεν καταγράφεται ως μειωτικός παράγοντας σ' αυτή τη λογιστική ανάπτυξη. Έτσι τώρα και στο μέλλον θα πληρώνουμε αυτό που δεν είχαμε κοστολογήσει.

Είναι σαν να πουλάς ένα έπιπλο 3000 Ευρώ που έφτιαξες ο ίδιος από μια ελιά που είχες στον κήπο σου και μετά να λες ωραία έβγαλα τρεις χιλιάδες Ευρώ χωρίς να έχεις υπολογίσει το εισόδημα που σου έδινε η ελιά αυτή σε λάδι και ελιές κάθε χρόνο. Ο αρχικός σου υπολογισμός ήταν λάθος. Και αν στο μέλλον έχεις υπολογίσει ότι θα ξοδεύεις 300 Ευρώ το μήνα και επομένως ότι θα μπορέσεις να επιβιώσεις για δέκα μήνες από την πώληση αυτού του επίπλου, τότε έχεις κάνει ένα σημαντικό λάθος στην πρόβλεψη σου. Γιατί αν η ελιά σου έδινε ένα εισόδημα 300 Ευρώ το χρόνο, τότε θα μπορέσεις να επιβιώσεις μόνο για εννιά μήνες και συν τοις άλλοις σε έντεκα χρόνια θα έχεις καταλάβει ότι το κόψιμο της ελιάς σε ζημίωσε κατά 300 Ευρώ και σε 20 χρόνια ότι σε ζημίωσε κατά 3000 Ευρώ.

Η λογιστική ανάπτυξη δεν είναι και πραγματική ανάπτυξη συνεπώς. Το πρόβλημα είναι πως το άμεσο κέρδος φαίνεται αμέσως ενώ το κόστος από την καταστροφή του περιβάλλοντος αργεί να γίνει αντιληπτό ή να επιστραφεί ως μειωτικός αναπτυξιακός παράγοντας. Αλλά σε κάθε περίπτωση το κόστος είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό που νομίζουμε ότι είναι.

Το ευτύχημα είναι ότι οι δυνάμεις ανάταξης της ζωής ή της φύσης είναι τεράστιες και μια επαναστατική αλλαγή στις νοοτροπίες μας και στην οικονομική μας πολιτική θα μείωνε σημαντικά τις επιπτώσεις της ανώριμης και άθλιας δράσης των δύο τουλάχιστον προηγούμενων αιώνων που αντιμετώπιζε το περιβάλλον ως ένα τεράστιο στήθος που ο μόνος λόγος ύπαρξής του ήταν να μας τρέφει.

ΜΙΑ ΒΑΘΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΑΤΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ

Γράφει ο Γιάννης Ζήσης, Δημοσιογράφος-Συγγραφέας, μέλος της ΜΚΟ Σόλων

Η περιβαλλοντική και οικολογική θεώρηση που είναι σήμερα επικρατούσα ακόμη και στις ΜΚΟ - στην πλειάδα από αυτές - ενέχεται από **την διαιώνιση της ίδιας λογικής: υπολογίζει τον ρυπαντικό αντίκτυπο των δράσεων και δεν αναγνωρίζει τη ζωή και τη βιωματική της ζωής μέσα στο περιβάλλον.**

Δεν βλέπει με όρους αλληλεγγυότητας τις πάσχουσες μορφές ζωής ή την πάσχουσα ζωή μέσα στις μορφές στο ζωικό ή στο φυτικό βασίλειο.

Βλέπει υπό τους όρους μιας περιβαλλοντικής αισθητικής ανθρωποκεντρικής τα πράγματα από την μία και απ' την άλλη με όρους μιας τροφικής και φυσικοχημικής ρυπαντικής ισορροπίας. Δεν προσεγγίζει τα πράγματα από την μεριά του υποκειμένου.

Διαιώνίζει αυτό το θεμελιώδη διχασμό υποκειμένου-αντικειμένου όπου από τη μία είναι ο άνθρωπος και από την άλλη όλα τα άλλα είναι μια πέτρα που την εξετάζουμε χημικά στον ρόλο της ως πόρο - και αισθητικό βέβαια - ως τροφή, ως ενέργεια. Δεν υπάρχει αυτή η ολιστικότητα της ζωής. Δεν έχει ενοποιηθεί αυτό που έχουμε περιγράψει στη **Θεωρία των Αισθητικών και Διαχειριστικών Κύκλων** σαν ένα σημείο ενότητας του ανώτατου και του κατώτατου, όπως το βλέπουμε να το περιγράφει το μεν ένα υπερβατολογικά ο νομπελίστας Ρ. Ταγκόρ και απ' την άλλη όπως το περιγράφει ο Μπρούνο Λατούρ για τους Αχουάρ του Αμαζονίου.

Αυτή η ικανότητα ταύτισης, ενότητας με την ζωή δεν υπάρχει. Όσο δεν έχει γίνει βίωμα αυτό στην οικολογική θεώρηση, η οικολογική θεώρηση θα πάσχει από αυτό που ακριβώς **γέννησε ακόμη και την αναγκαιότητα της.** Απ' αυτόν τον ανθρωποκεντρικό διχασμό, απ' αυτή την ανθρωποκεντρική αποξένωση του ανθρώπου από την ζωή και από την ολότητα από την ετερότητα ως πεδίο ενότητας.

Θα πάσχει από αυτό που ο Μάμφορντ προσδιορίζει απ' αυτή την βύθιση στην ορुकτή δυναμική του πολιτισμού και της οικονομίας, όπου ο άνθρωπος είναι κυρίαρχος προμηθεϊκά αλλά **αδυνατεί να βιώσει αυτή την Ορική αρμονία.**

Η ΔΑΙΜΟΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Γράφει ο Ιωάννης Παρασκευουλάκος, Δικηγόρος, μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

Η ένταση της σημερινής οικονομικής κρίσης και η λήξη της υποτιθέμενης περιόδου των «παχιών αγελάδων» είναι φανερή πια και στη χώρα μας. Εκείνο που παραμένει όμως σκοτεινό, είναι οι όροι και οι συντελεστές αυτής της κρίσης.

Για παράδειγμα, στον τραπεζικό τομέα: πώς και από λάθη ή παραλείψεις τίνων, διείσδυσε η κρίση; **Η ύπαρξη κρίσης είναι αδιαμφισβήτητη**, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι η κυβέρνηση, μεσούσης μιας δύσκολης δημοσιονομικά περιόδου, απεφάσισε πριν λίγους μήνες να διαθέσει 28 δις ευρώ για την ενίσχυση και θωράκιση των τραπεζών και όχι μόνο αυτό αλλά εξεστράτευσε πειστικά για να αναγκάσει τις τράπεζες να αποδεχθούν το πακέτο σωτηρίας.

Πώς όμως και από λάθη ή παραλείψεις τίνων, διείσδυσε η κρίση στην πατρίδα μας, ιδίως αν αληθεύουν οι ισχυρισμοί και οι διαβεβαιώσεις τραπεζιτών, οικονομολόγων και πολιτικών, ότι οι Ελληνικές τράπεζες δεν έχουν εκτεθεί στα τοξικά ομόλογα; Τα τοξικά ομόλογα, θα ήταν μια εξήγηση, **μια κάποια λύση**, όπως θα έλεγε και ο Καβάφης στο «Περιμένοντας τους Βαρβάρους».

Μια και λείπουν όμως από τη σκηνή, δεν έχουμε το δικαίωμα να μάθουμε, ποιοι είναι εκείνοι οι ισοδύναμοι όροι που μας έφεραν σε κατάσταση κρίσης; **Ποια είναι τα δικά μας «χρυσά παιδιά» που οδήγησαν ξέγνοιαστα και χαρούμενα το καράβι πάνω στα βράχια;** Και πώς θα ανεχτούμε όλοι εμείς (τώρα που έχουμε γίνει κάτι σαν συντέταιροι των τραπεζών, με τα 28 δις μας) να βλέπουμε τα ίδια «χρυσά παιδιά» να εξακολουθούν να βρίσκονται στο τιμόνι του καραβιού;

Ιδού η αποθέωση του δημοκρατικού ελλείμματος. Οι ίδιοι παράγοντες (παγκοσμίως) που προκάλεσαν την κρίση, τη διαχειρίζονται και εργάζονται για την έξοδο από αυτήν. Οι ίδιοι τραπεζίτες, οι ίδιοι πολιτικοί, οι ίδιοι καθηγητές και εμπειρογνώμονες. Δεν είναι κάτι παραπάνω από φανερό, ότι όλοι αυτοί έχουν άμεσο συμφέρον στην πλήρη συγκάλυψη (αντί για διαλεύκανση) για να γλυτώσουν ποινικές και αστικές ευθύνες;

Αλλά και πέρα από τις τυχόν ευθύνες, δεν είναι αυτονόητο ότι αν τους δοθούν τα περιθώρια θα προσπαθήσουν να υπερασπιστούν τις πεποιθήσεις τους, εργαζόμενοι για να εξαφανίσουν τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ πεποιθήσεων και κρίσης; **Γιατί αν οι πεποιθήσεις συνδεθούν ευθέως με την κρίση, το διακύβευμα γίνεται μεγαλύτερο.** Δεν πρόκειται πια για το μέλλον μόνο κάποιων «χρυσών παιδιών» αλλά για το μέλλον μιας ολόκληρης κοσμοθεωρίας.

Με την πρόφαση της απόλυτης εξειδίκευσης, **οι μηχανισμοί ανάλυσης και λήψης καίριων αποφάσεων, αποξενώνονται όλο και πιο πολύ από τον λεγόμενο απλό πολίτη**, τον οποίο υποτίθεται αφορούν και υπηρετούν. Ας λείει το Ελληνικό Σύνταγμα (άρθρο 1) «Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από τον Λαό και υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους...». Ανάμεσα σε εμάς και τις εξουσίες, έχει παρεμβληθεί προ πολλού ήδη, ένα πυκνό πλέγμα αδιαφάνειας, σύγχυσης και ισχύος, που χλευάζει το Σύνταγμα και την Λογική.

Μια πρώτη σοβαρή συνέπεια αυτής της συγχυτικότητας και της απουσίας ειλικρίνειας και διαφάνειας στην περίπτωση της κρίσης, είναι η τοξική γενίκευση. Καθένας που επιδιώκει να περιορίσει τις υποχρεώσεις του ή να αυξήσει τα κέρδη του, προβάλλει ως καταλυτικό επιχείρημά του την κρίση.

Μια δεύτερη, ακόμα σοβαρότερη συνέπεια, είναι η δαιμονοποίηση της κρίσης. Η οικονομική κρίση γίνεται κάτι σαν συνδυασμός φυσικής καταστροφής, ορδής Ούννων και οργής του Θεού, μια μάστιγα ως προς την οποία είμαστε πολύ αδύναμοι και το μόνο που μπορούμε να παρατάξουμε απέναντί της είναι ο φόβος. Ένα δέος για κάτι άγνωστο, που δεν έχει αρχή και τέλος.

Ο Καρλ Γιόσπερς έλεγε ότι προοδεύουμε σαν άνθρωποι, όταν, σε στιγμές κρίσης κοιτάζουμε κατάματα την αλήθεια. «Κινδυνεύουμε» λοιπόν (στην κυριολεξία) να βγούμε από την κρίση, χωρίς να ξέρουμε ούτε πώς και γιατί μπήκαμε σ' αυτήν ούτε πώς και γιατί βγήκαμε. **Θα ανεχτούμε άραγε να παραμένουμε στο σκοτάδι για μια κατάσταση που είναι 100% ανθρωπογενής**, σαν να επρόκειτο για την πτώση ενός μετεωρίτη στην γη; Να αναλαμβάνουμε πάντα ως απλοί άνθρωποι, μόνο βάρη αλλά όχι ευθύνες;

Εάν αυτό το «πράγμα» (η κρίση) περάσει δίπλα μας ή μέσα μας και φύγει, χωρίς να κατανοείται, χωρίς να εξαγονται συμπεράσματα, χωρίς να αρθρώνουμε άποψη, τότε **θα έχουμε επιτρέψει ένα ακόμα πλήγμα κατά της ελευθερίας μας.**

Αντί η κρίση να μας κάνει σοφότερους και πιο προβλεπτικούς, θα μας έχει εκτρέψει ακόμα πιο έντονα από την αναγκαία πορεία αυτοσυνειδησίας και θα έχει εντείνει τις διαδικασίες αλλοτρίωσης καθιστώντας μας ξένους μέσα στον πλανήτη μας, την πατρίδα μας, τον εαυτό μας. Ως λαός οι Έλληνες από την αρχή της ιστορίας μας, αρεσκόμασταν να παρατηρούμε και να προσπαθούμε να ερμηνεύσουμε τον κόσμο που μας περιβάλλει.

Γιατί όχι και τώρα;

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ ΣΤΗ ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

Γράφει ο Γιάννης Ζήσης, Δημοσιογράφος - Συγγραφέας,
μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

Μπορεί πράγματι να πρόκειται περί μεταλλαγμένου ιού των πτηνών, μπορεί πράγματι η ανθεκτικότητα των ιών να μην έχει εκτεθεί ακόμη στα αντιικά φάρμακα, αλλά το κύριο ζήτημα που θέτει κάθε ζωνοθρονόσος είναι η δυνατότητα φυσικής και τεχνητής μόχλευσης της, μέσα από τη παγκοσμιοποιημένη μαζική κτηνοτροφία, μέσα από τις βιοχημικές και βιοφυσικές ανθρωπογενείς επιδράσεις, μέσα επίσης από το παγκοσμιοποιημένο εμπόριο και την πλανητική διάσταση των συγκοινωνιών και μεταφορών, παράλληλα με την αλληλεπίδραση της κτηνοτροφίας με την άγρια πανίδα - χλωρίδα και το φυσικό περιβάλλον.

Σε όλους αυτούς τους παράγοντες πρέπει να προσθέσουμε και τη αστικογενή μόχλευση των επιδημιών σε συνθήκες μαζικής συγκέντρωσης και διαβίωσης σε μεγαλουπόλεις, όπως η πόλη του Μεξικού.

Το επιδημιολογικό αυτό κοκτέιλ, χωρίς να κινδυνολογούμε, πιθανολογικά θα γίνεται όλο και πιο εκρηκτικό και αιφνιδιαστικό. Παρά το γεγονός ότι η σύγχρονη επιστήμη θεωρητικά και τεχνολογικά έχει πολύ περισσότερες δυνατότητες διάγνωσης και χαρτογράφησης των παθογόνων παραγόντων, χωρίς όμως ακόμα να μπορεί να ολοκληρώσει και την αντιμετώπισή τους. Έτσι λοιπόν παραμένει σαν βασική στρατηγική η εφαρμογή της αρχής της πρόληψης.

Ωστόσο όμως για να είμαστε δίκαιοι, ο άνθρωπος χάνει πολλά περισσότερα χρόνια ζωής και ποιότητάς της, μένοντας προσκολλημένος σε γνωστές συνθήκες και στάσεις, όπως το κάπνισμα, το αλκοόλ, τα ναρκωτικά, η παχυσαρκία, η πολυφαρμακία. Όπως επίσης και στην απουσία έγκαιρης διάγνωσης ασθενειών η οποία θα καθιστούσε αποτελεσματική την αντιμετώπισή τους.

Ο καθημερινός μας τρόπος ζωής είναι βαθιά προσανατολισμένος προς την αρρώστια. Θα πρέπει να σημειώσουμε πως το κύριο βάρος της διατροφικής κρίσης είναι συνυφασμένο με τον τρόπο ζωής μας και τον καταναλωτισμό. Λιγότερο η διατροφική κρίση συνδέεται με επιδημιολογικούς - ζωοανθρωπολογικούς παράγοντες. Το διατροφικό μας πρότυπο, είναι εκείνο που προσανατολίζει στον πολλαπλασιασμό τέτοιων παραγόντων.

Αξίζει επίσης να σημειώσουμε αποτιμώντας τη προγενέστερη γρίπη των πτηνών, ότι αποτέλεσε την αφετηρία για ένα κατευθυνόμενο φαρμακευτικό καταναλωτισμό. Αν οι δαπάνες που έγιναν για τη κατανάλωση αντιικών φαρμάκων είχαν πραγματοποιηθεί για να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της φτώχειας και πείνας, θα είχαν σώσει πολύ περισσότερους ανθρώπους.

Σίγουρα αυτές τις ημέρες θα υπάρχει και ένα κερδοσκοπικό παιχνίδι στα χρηματιστήρια, στο οποίο θα πρωταγωνιστήσουν μετοχές φαρμακευτικών και βιοχημικών εταιριών...

Η ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Γράφει ο Γιάννης Ζήσης, Δημοσιογράφος - Συγγραφέας, μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

Μεγάλο πρόβλημα γεννιέται από το γεγονός ότι προτάσσονται υπερβολικά ορισμένα εθνολογικά, θρησκευτικά ή πολιτισμικά χαρακτηριστικά εις βάρος του γεγονότος της κοινής ιδιότητας του ανθρώπου, ή μιλώντας διαφορετικά, του όντος που μερίζεται τη ζωή αυτοσυνείδητα. Έτσι, αντί να θεωρείται ως θεμέλιο της κοινωνίας η κοινή ανθρώπινη ιδιότητα και η κοινότητα, θεωρείται ως βάση και εγκαθιδρύεται ο φονταμενταλισμός και ο ρατσισμός.

Οι διασκέψεις του Ντέρμπαν και της Γενεύης, που προγραμματοποιήθηκαν υπο την αιγίδα του ΟΗΕ με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αντιμετώπιση του ρατσισμού, υπονομεύτηκαν τόσο από τον φονταμενταλιστικό όσο και από τον ρατσισμό τρόπο σκέψης. Ο τρόπος με τον οποίο έγινε αυτή η υπονόμηση, μας ανέσυρε μνήμες από την εποχή του Μεσοπολέμου, στην διάρκεια της οποίας θριάμβευσε η παράδοση του ανθρώπινου παράγοντα σε έναν παρόμοιο τρόπο δράσης και ψυχισμού, που οδήγησε τελικά στην απαξίωση του ρόλου της Κοινωνίας των Εθνών.

Χώρες που στο παρελθόν έχουν «ασχοληθεί» με το δουλεμπόριο, «λειτουργώντας» στο πλαίσιο των αποικιοκρατικών εγκλημάτων και που υπόσκαψαν περιβαλλοντικά τις συνθήκες των ιθαγενών πληθυσμών, προφανώς ακολούθησαν την πολιτική υπονόμησης των παραπάνω διασκέψεων του ΟΗΕ. Αντίστοιχα, υπονομευτικά της διάσκεψης ενήργησαν χώρες που επιδιώκουν να παρουσιάζονται στην ιστορία αποκλειστικά και μόνο ως θύματα, αρνούμενες οποιαδήποτε σκιά βιαιότητας, η οποία θα εμφάνιζε κάποιο ίχνος τους στην ιστορία που θα τις τοποθετούσε ενίστε και στην πλευρά των θυτών.

Ταυτόχρονα, υπάρχει ένας πάγιος αντίπαλος των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης ισότητας και αυτός είναι οι θρησκείες ως συστήματα

εξουσίας παρ' όλες τις υπέρ του αντιθέτου διακηρύξεις στα ευχολογία τους ή στις ευγενικές ιδρυτικές πηγές τους. Το λέμε αυτό επειδή ακριβώς εξακολουθούν λόγο ως πολύ να λειτουργούν ως παράγοντες φονταμενταλιστικής εξουσίας που αντιτίθενται στην ανθρώπινη ελευθερία, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στον αυτοπροσδιορισμό της αξίας του ανθρώπου.

Προφανώς, τα δύο αυτά μέτωπα ανασυντάχθηκαν και στην διαδικασία της Γενεύης. Το μέτωπο των θρησκειών αποτελεί έναν παράγοντα κυριαρχίας. Από πλευράς πολλών χωρών, οι κυβερνήσεις συμπύσσουν μέτωπο με τις κυρίαρχες θρησκευτικές οργανώσεις, με το σκεπτικό της περιστολής της ελευθερίας του ατόμου, του ανθρώπου, του πολίτη ως πρόσωπο, γύρω από τα ζητήματα των πολιτικών, οικονομικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών ελευθε-

Όλοι οι λαοί θέλουν να θυμούνται μόνο εκείνες τις ιστορικές φάσεις στις οποίες υπήρξαν θύματα.

ριών. Κατ' ουσίαν έτσι υπονομεύεται η αρχική οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που αποτέλεσε την καταστάλαξη της παγκόσμιας εμπειρίας για τα αίτια του Β Παγκόσμιου πολέμου και τα απαιτούμενα για ένα νέο βιώσιμο και ειρηνικό μέλλον.

Από την άλλη, κάποιιοι επιμένουν να επιδιώκουν να μπουν στο βάθρο του άκριτου, του αλάθητου και του αναμάρτητου, από την μία «αξιοποιώντας» τις στις οποίες υπήρξαν πραγματικά θύματα δίκης και από την άλλη «εξαφανίζοντας» εκείνες τις συγκυρίες στις οποίες υπήρξαν δώκτες. Έτσι, αποκρύπτεται μια βασική διαλεκτική, αυτή της εναλλαγής των ρόλων στην ιστορία. Κυρίαρχο και απολύτως εμφανές παράδειγμα αυτής της διαλεκτικής της εναλλαγής των ρόλων, αποτελεί η αλαζονεία της λήθης του διωγμού των Ινδιάνων και της κατάκτησης μέρους του Μεξικού η οποία ακολουθήθηκε από την αντιποικιοκρατική επανάσταση της Αμερικής

απέναντι στην Βρετανική Αυτοκρατορία που ακολουθήθηκε με την σειρά της από την νεοαποικιοκρατική πολιτική και ηγεμονία των ΗΠΑ. Αντίστοιχη είναι η εναλλαγή ρόλων και σε άλλους λαούς ή θρησκευτικούς ομίλους.

Θα μπορούσαμε να πούμε πως το πρόβλημά μας είναι να απελευθερωθούμε από:

- τις καταβολικές διαιρέσεις
- τις διαιρέσεις του συμφέροντος

Οι παραπάνω, έρχονται ως επικυρίαρχες πάνω στην κοινή ανθρώπινη ιδιότητα. Αυτό σημαίνει ότι μέσω της διαδικασίας της απελευθέρωσής μας από αυτές, επαναδραστηριοποιούμε την διεθνή κοινότητα σε μια νέα τροχιά.

Όμως, αυτό φαίνεται ότι δεν υφίσταται εύκολα δυνατό και αυτό φαίνεται από το ότι παραμένουν στην Ομπάμα εποχή τα συντηρητικά μπλοκ, θα έλεγε κανείς, χωρών όπως αυτό που σχηματίζουν η Πολωνία, η Τσεχία και η Ιταλία, που σχηματίστηκαν στην εποχή της προεδρίας Μπους. Η μόνη δικαιολογημένη χώρα σ' αυτή την αποχώρηση από την διαδικασία του ΟΗΕ είναι η Γερμανία λόγω του γνωστού ιστορικού παρελθόντος της κατά την διάρκεια του Β παγκόσμιου πολέμου. Οι δε ΗΠΑ πρέπει να θυμούνται το γεγονός ότι ενώ αυτές είχαν την ιδρυτική πρωτοβουλία της δημιουργίας της Κοινωνίας των Εθνών τελικά δεν εισήλθαν σε αυτήν.

Πράγματι, ο ηγέτης του Ιράν δυναμιτίζει την διαδικασία αλλά πρέπει να δίνει κανείς σε έναν ηγέτη μιας χώρας το περιθώριο του να πολώνει την διεθνή κοινότητα;

Δεν θα ήταν καλύτερα αν η ολομέλεια της διεθνούς κοινότητας συμμετείχε στη διαδικασία του ΟΗΕ και «παίζοντας καθαρό παιχνίδι» χωρίς να ψάχνει για τα απόλυτα ορόσημα και χωρίς να θέλει να θέσει στο βάθρο του απυρόβλητου οποιαδήποτε πλευρά;

Πράγματι, πολλές φορές όλοι οι λαοί θέλουν να θυμούνται μόνο εκείνες τις ιστορικές φάσεις στις οποίες υπήρξαν θύματα.

Προφανώς οι Τούρκοι αλώνοντας την Κωνσταντινούπολη δεν ήταν θύ-

ματα αλλά θύτες. Όταν απώλεσαν, με τον σκληρό τρόπο που αυτό έγινε, την Τριπολιτσα ή 100 χρόνια αργότερα την Σμύρνη άρχισαν να γίνονται θύματα. Προφανώς, οι Έλληνες δεν προβάλλουν τα πεπραγμένα της Τρίπολης ή της Σμύρνης από αυτή την σκοπιά. Τα προβάλλουν μόνο από την μεριά του ξεριζωμού του '22, όταν οι Τούρκοι επανακατέβαλαν την Σμύρνη με τρόπο με τον οποίο αυτό έγινε.

Το αντίστοιχο κάνουν και οι λαοί που υπήρξαν θύματα του ολοκληρωτισμού του Μεσοπολέμου με εξαίρεση τους φουκαράδες τους τσιγγάνους που κανείς δεν τους θυμάται πραγματικά. Προφανώς, οι Γάλλοι όταν με τους Λουδοβίκειους Πολέμους ή αργότερα με τους Ναπολεόντειους και τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο κέρδιζαν εδάφη από τα Γερμανικά κρατίδια και αργότερα από το Γερμανικό κράτος δεν κατέγραφαν στην μνήμη τους τα εθνικά αυτά κέρδη ως άσκηση βίας απέναντι στους Γερμανούς. Κατά αντίστοιχο τρόπο οι Γερμανοί του Α' Ράιχ αλλά και οι Γερμανοί του Α' και του Β' Παγκοσμίου Πολέμου δεν κατέγραφαν την δική τους βαρβαρότητα. Ενεργούσαν με την επιλεκτική ανάμνηση της ασκούμενης βαρβαρότητας των Γάλλων.

Μπορεί να εντοπιστεί πραγματικά μια εξαίρεση σε αυτό τον κανόνα; Η εγκληματικότητα και η βία απέναντι στην ανθρώπινη ιδιότητα είναι γενική. Προφανώς, όταν η Σοβιετική Ένωση αγωνιζόταν να κρατήσει τα εδάφη της μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο δεν ήταν η ίδια με την Σοβιετική Ένωση που κυριαρχούσε στα δορυφόρα κράτη. Ακόμη και χώρες όπως η Λιθουανία και η Πολωνία είχαν δημιουργήσει κατακτητικές αυτοκρατορίες.

Το πρόβλημα βέβαια του ρατσισμού έχει και ως πεδίο αναφοράς του τον ρατσισμό, κυρίως σε βάρος των γυναικών και των παιδιών. Αυτός ο ρατσισμός συνεπικουρείται από θεσμικές και φονταμενταλιστικές παραδόσεις που διεκδικούν ανεξαρτησία και ισότητα σε βάρος όμως συνήθως των γυναικών, των παιδιών και των φτωχών, στο βωμό των αναχρονιστικών θρησκευτικών εξουσιών και εκκοσμικεύσεων. Τα δικαιώματα των γυναικών δε ανάγονται στο φύλο αλλά στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και ως τέτοια πρέπει να υποστηριχτούν οικουμενικά, σε αντίθεση με όποιες αναγωγές δικαιωμάτων στις παραδόσεις. Το πρόβλημά μας λοιπόν είναι να αποσυνδέσουμε το θεσμικό

πλαίσιο προστασίας του ανθρώπου απ' το έδαφος και την καταγωγή, το φύλο, το οικονομικό σύστημα και όποιον άλλο επιμεριστικό παράγοντα, κρατώντας το στο πνευματικό επίπεδο της ανθρώπινης ιδιότητας. Διαφορετικά, ο ρατσισμός θα αναγεννιέται ως Λερναία Ύδρα και η διεθνής κοινότητα θα παλινωδεί ανίκανη να επεξεργαστεί ηθικά τις μνήμες. Έτσι, θα τις επεξεργάζεται με μια στρατηγική μονομέρεια, με μια ψυχολογική και πολιτισμική χρησιμο-

Πάσχουμε από ατελή νόηση των πραγμάτων. Αν τελειοποιήσουμε την νόηση θα καταλήξουμε στην ηθική των πραγμάτων.

θηρία που θα καταλήγει τελικά να διαφθείρει την μαρτυρικότητα των ίδιων των ιστορικών γεγονότων.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν ολοκαύτωμα όλων των εμπλεκόμενων εθνών και λαών πλην των επιτιθεμένων και το μαρτύριο δεν μονοπωλήθηκε σε κάποιον. Απλώς, υπήρξε διαφοροποίηση στην κλίμακα βίας και προφανώς υπήρξε ένας εστιασμένος ρατσισμός απέναντι σε ιδιότητες όπως Εβραίος, ομοφυλόφιλος, τσιγγάνος, κομμουνιστής, Σλάβος κλπ.

Αν τώρα έρθουν οι κομμουνιστές και πουν: «εμείς είμαστε δικώμενοι. Υπέ-

στημεν γενοκτονία». Θα τους υποστηρίξει κανείς; Είναι ένα κρίσιμο θέμα αυτό. Ή τελικά θα χρησιμοποιήσει για να εξουδετερώσει την όλη υπόθεση αυτή, τον τεχνητό λιμό του Στάλιν στην Ουκρανία ξεχνώντας τον τεχνητό λιμό του κραχ του '29, των χρηματιστηριακών κερδοσκοπιών και της απληστίας;

Πάσχουμε από ατελή νόηση των πραγμάτων. Αν τελειοποιήσουμε την νόηση θα καταλήξουμε στην ηθική των πραγμάτων. Αν τελειοποιήσουμε λοιπόν αυτή τη ματιά θα απελευθερωθούμε από την ίδια την καταγωγική μας καθήλωση και θα διαπιστώσουμε πως πάνω από όλα είναι η ανθρώπινη ιδιότητα και η ανθρωπότητα. Δεν είναι τα μέρη αλλά το όλο. Και είναι επίσης το άτομο το οποίο είναι βασικός φορέας του όλου. Και το όλο που είναι ο βασικός φορέας του ατόμου.

Αυτή η ενιαία διπολικότητα πρέπει να απελευθερωθεί θεσμικά σε κάθε ενδιαμέση κλίμακα για να απελευθερωθούμε από το φάντασμα του ρατσισμού που αναγεννιέται μέσα από την εναλλαγή των ρόλων, με την επιστροφή των συλλογικών φονταμενταλιστικών διεκδικήσεων προτεραιότητας με την παλινδρόμηση τελικά στο παρελθόν, με τη Λερναία Ύδρα που αναγεννιέται από την «αμέλεια του νου» που όπως είχε πει ο Εμπεδοκλής ο Ακραγαντίνος μας κάνει να καταβροχθίζουμε ο ένας τις σάρκες του άλλου.

ΓΙΑΤΙ Ο ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ ΕΠΑΝΑΚΑΜΠΤΕΙ;

Γράφει η Ιωάννα Μουτσοπούλου, Δικηγόρος, μέλος της Γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

Για να απαντηθεί αυτό το ερώτημα, πρέπει αρχικά να ανιχνεύσουμε την έννοια του ολοκληρωτισμού και μετά να αναφερθούμε στις συνθήκες που προηγήθηκαν της επανεμφάνισής του (αν μπορεί βέβαια να ειπωθεί ότι προηγουμένως είχε εξαφανισθεί). Για την έννοια του ολοκληρωτισμού θα πρέπει να σημειώσουμε ότι αυτή πρέπει να αναφέρεται σε όσο το δυνατόν περισσότερο ενδόμυχες του ανθρώπου καταστάσεις, γιατί αν αντιμετωπίζεται μόνον ως εξωτερικά φαινόμενα, τότε σε τακτά χρονικά διαστήματα θα αντιμετωπίζουμε το ίδιο πρόβλημα με άλλη ή με την ίδια μορφή.

θρωπότητας όσο και ως ατομική καθημερινή ζωή, είναι τόσο γεμάτη από ολοκληρωτισμό που τα ίχνη του δεν είναι εύκολα ανιχνεύσιμα ούτε ακόμη και στην ίδια την εξουσία. Όταν κάτι είναι διάχυτο, πολύ εξαπλωμένο, τότε δεν γίνεται αντιληπτό, γιατί έχει καταστεί πλέον μέρος της έκφρασής μας σαν να ήταν η φύση μας, και από μία άποψη είναι ένα μέρος της φύσης αυτής, αν και όχι αιώνιο και αναλλοίωτο

Ο ολοκληρωτισμός είναι μία ενδόμυχη κατάσταση που μπορεί να λάβει πολλές μορφές, αν και ο ίδιος είναι επίσης μία μορφή.

όπως το θέλουν οι ρεαλιστές στη θεωρία ή στην πράξη. Για παράδειγμα ολοκληρωτισμό αποτελεί η αίσθηση των εθνών ότι τα δικά τους δεινά είναι τα χειρότερα από τα δεινά όλων των άλλων ή ότι τα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά και ταλέντα είναι τα καλύτε-

έχουν παγκόσμια επιρροή, δεν εκλαμβάνονται ως ολοκληρωτισμός, αλλά ως κάτι άλλο, ίσως αρνητικό ίσως και όχι, όμως σε καμία περίπτωση ως ολοκληρωτισμός και ως βάση υποστήριξης του παγκόσμιου ολοκληρωτισμού. Όταν δε τα άτομα υπόκεινται στην κυριαρχία των εξουσιαστών που είναι πολύ πιο εμφανής ολοκληρωτισμός, τότε ο ατομικός ολοκληρωτισμός της καθημερινότητας δεν φαίνεται. Γι' αυτό και υπάρχει αυτή η εναλλαγή του ρόλου όπου θύματα μετατρέπονται σε θύτες και εγκαθιστούν το δικό τους ολοκληρωτισμό ύστερα από την εκπλήρωση των διεκδικήσεών τους, οι οποίες μοιάζουν αρχικά με αίτημα ελευθερίας και στο τέλος γίνονται περιχαράκωση εξουσίας πάνω σε άλλους. Οι εξουσιαστές μπορεί να είναι άτομα ή ομάδες ατόμων που μπορεί με τη σειρά τους να απαρτίζονται από άτομα αδύναμα ή ισχυρά ή και τα δύο (αυτό είναι αδιάφορο). Το μόνο που θα αλλάξει σε αυτή την περίπτωση θα είναι η ατομική ισχύς.

Ο ολοκληρωτισμός είναι μία ενδόμυχη κατάσταση που μπορεί να λάβει πολλές μορφές, αν και ο ίδιος είναι επίσης μία μορφή. Αυτή η μορφή όμως είναι μορφή από την υπερβατική άποψη και όχι από την άποψη της καθημερινής ανθρώπινης ζωής, στην οποία μπορεί να αποτελεί έναν κρυμμένο ψυχολογικό και μη ομολογημένο ή μη διαπιστωμένο ψυχολογικό παράγοντα.

Η ανθρώπινη ιστορία, τόσο ως δημιουργία έκφραση της ολότητας της αν-

ρα από εκείνα των υπολοίπων εθνών. Αυτό είναι τόσο εδραιωμένο στα έθνη που δεν γίνεται αντιληπτό ως ολοκληρωτισμός και δεν μπορεί κανείς να μιλήσει διαφορετικά και να γίνει ακουστός και δεν τους περνάει από το νου ότι μπορεί να μην είναι έτσι.

Ακόμη χειρότερα, δυσκολότερα, είναι τα πράγματα με το άτομο, επειδή τα στοιχεία του ολοκληρωτισμού ενυπάρχουν μεν σαφέστατα μέσα σε αυτά, αλλά, επειδή δεν φαίνεται να

Όμως η απουσία ατομικής ισχύος δεν είναι αναίρεση του ολοκληρωτισμού, επειδή ο ολοκληρωτισμός υποδηλώνει την τάση ισχύος και όχι την ίδια την ισχύ, πράγματα δηλαδή που, αν και συναφή, είναι διαφορετικά μεταξύ τους. Αυτός είναι και ο μοναδικός λόγος που ο διάχυτος ολοκληρωτισμός δεν γίνεται αντιληπτός ως τέτοιος. Επειδή δηλαδή συνήθως του λείπει η δύναμη πραγμάτωσής του. Μπορεί όμως να γίνει φορέας της δυνάμεως του ολοκληρωτισμού των ισχυρών, όπου ο ισχυρός είναι άτομο ή άτομα ή μεγάλος αριθμός αδύναμων που λόγω του αριθμού τους γίνονται ισχυροί. Γι' αυτό πρέπει να επιμείνει κανείς στο ότι ως ολότητα δεν πρέπει να εννοείται από τη σκοπιά μας άθροισμα πολλών ατόμων, αλλά η ολότητα ως έννοια, ως συνείδηση, έστω και αν η εξωτερική της έκφραση συμπίπτει με κάποιο άθροισμα μεγά-

λο ή μικρό. Και η παραμικρή τάση για αποκλεισμό να εισχωρήσει μέσα στη συνείδηση, ακόμη και για τον ίδιο τον εαυτό, ακόμη και τότε η ολότητα θα έχει απορριφθεί. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει εξαρχής να έχει κανείς συλλάβει όλες τις δυνατές μορφές αποκλεισμού της, επειδή αυτό είναι αδύνατον και έτσι, λόγω της υπάρχουσας σχετικής ανωριμότητας, θα δημιουργούσε μία άλλη μορφή ολοκληρωτισμού, ίσως χειρότερη από τις προηγούμενες.

Με τέτοιες βαθιές ψυχολογικές βάσεις για τον ολοκληρωτισμό δεν είναι να απορεί κανείς που αυτός επανακάμπτει στο παγκόσμιο πεδίο της πολιτικής υπό τη μορφή των στρατηγικών συμφερόντων και της ασφάλειας. Για παράδειγμα, το χρήμα είναι φορέας δυνάμεως και ολοκληρωτισμού, όμως αυτή η επιθυμία για το χρήμα στην ατομική ζωή είναι ολοκληρωτική και τελικά η ζωή αυτή θυσιάζεται στην πραγματικότητα για την απόκτησή του. Αυτό αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο στηρίζεται και ο παγκόσμι-

ος οικονομικός και πολιτικός ολοκληρωτισμός. Είναι σοβαρή ιστορική μας έλλειψη το ότι δεν μπορούμε να συνδέσουμε το ατομικό με το παγκόσμιο.

Στην πραγματικότητα ο ολοκληρωτισμός ήταν πάντοτε παρών, αλλά στη διάρκεια των προηγούμενων μεταπολεμικών δεκαετιών τα αποτελέσματά του δεν ήταν τόσο έντονα λόγω της

Για παράδειγμα ολοκληρωτισμό αποτελεί η αίσθηση των εθνών ότι τα δικά τους δεινά είναι τα χειρότερα από τα δεινά όλων των άλλων ή ότι τα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά και ταλέντα είναι τα καλύτερα από εκείνα των υπολοίπων εθνών.

επάρκειας των αγαθών και έτσι μπορούσε ο άνθρωπος να τον αγνοήσει. Όμως, αν η ανθρωπότητα δεν μπορέσει να χτυπήσει τον ολοκληρωτισμό στη ρίζα του, δεν θα μπορέσει να απαλλαγεί αληθινά από αυτόν. Και καλύτερα βέβαια θα ήταν να τον χτυπήσει άσχετα από την άνεση ή μη των

βιοτικών της συνθηκών. Όμως αυτό δεν έγινε και τώρα καλείται να αντιμετωπίσει το πρόβλημα σε δυσχερέστερες συνθήκες.

Αυτή η αγνόηση της διαδρομής του ολοκληρωτισμού ανάμεσα στο άτομο και την ολότητα συμβαίνει επειδή δεν μπορούμε να αντιληφθούμε την ολότητα και επομένως ούτε τις συνέργειες ανάμεσα σε αυτήν και την ατομικότητα. Δεν μπορούμε καν να αντιληφθούμε την ανθρωπότητα ως μία ολότητα και όχι ως άθροισμα ανθρώπων. Και φυσικά ακόμη περισσότερο δεν μπορούμε να αντιληφθούμε και το σύνολο του κόσμου ως ολότητα, αλλά μόνον ως αντικείμενο για χρήση. Αλλά η εξάντληση αυτού του «αντικειμένου», ή με άλλα λόγια η ανεπάρκεια των φυσικών πόρων, καθιστά εμφανή πλέον τον ολοκληρωτισμό και επώδυνο, και τώρα περισσότερο από ποτέ έχουμε ανάγκη από τη Δικαιοσύνη, επειδή η ανάγκη για δικαιοσύνη αναφαίνεται όταν υπάρχει έλλειψη πόρων, σύμφωνα και με την άποψη του Αριστοτέλη.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ... ΨΩΜΙ

Γράφει ο Άρης Καπαράκης, συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων

Η οικονομική κρίση κατακλύζει καθημερινά με θέματα τα μέσα ενημέρωσης παγκοσμίως και όταν αυτή δεν αποτελεί το πρώτο θέμα οι τεράστιες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής παίρνουν με την σειρά τους τα φώτα της δημοσιότητας.

Σε έναν κόσμο που προχωρά εν μέσω των δύο μεγάλων κρίσεων όμως, μια τρίτη και ίσως πιο ύπουλη από όλες, η παγκόσμια **διατροφική κρίση**, φαίνεται να περνά στα... ψιλά.

Σύμφωνα με την οργάνωση Save The Children δέκα εκατομμύρια επιπλέον παιδιά στον πλανήτη θα αντιμετωπίσουν την πείνα εξαιτίας της τελευταίας οικονομικής κρίσης, ενώ εκτιμά ότι 2,8 εκατομμύρια παιδιά θα πεθάνουν μέχρι το 2015 εξαιτίας της, μόνο στην Αφρική.

Ο Τρίτος Κόσμος και ιδιαίτερα η «μαύρη ήπειρος» είναι αυτή που πληρώνει το ειδικότερο τίμημα καθώς **είδε τα τελευταία χρόνια τις τιμές των τροφίμων να εκτοξεύονται**. Σε χώρες όπως η Αιθιοπία υπάρχουν τρόφιμα των οποίων η τιμή έχει σημειώσει άνοδο της τάξεως του 600% τον τελευταίο χρόνο. Στην Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό το ένα τρίτο των παιδιών κάτω των 5 ετών είναι λιποβαρή. Στην Τανζανία ένα στα

δέκα παιδιά πεθαίνει εξαιτίας της κακής ή της ελλιπούς διατροφής πριν τα πέντε του χρόνια.

Οι κύριοι υπεύθυνοι για τις δραματικά αυξανόμενες τιμές των τροφίμων παγκοσμίως, ηγέτες των είκοσι πλουσιότερων κρατών του κόσμου, προτίμησαν να μην ασχοληθούν με το ζήτημα της παγκόσμιας διατροφικής κρίσης στην πρόσφατη Σύνοδο του G-20 στο Λονδίνο. Θα ήταν μάλιστα παράδοξο να απασχολήσει το διατροφικό ζήτημα την συγκεκριμένη Σύνοδο, **αφού επί της ουσίας δεν τους έχει απασχολήσει ποτέ άλλοτε**. Ήταν άλλωστε μια Σύνοδος στην οποία θα συζητούνταν τα σοβαρά προβλήματα, δηλαδή τα οικονομικά, αλλά όχι «δευτερεύοντα» όπως έκριναν μάλλον ότι είναι, το περιβάλλον και εν προκειμένω και η διατροφική κρίση.

Για πολλές δυτικές –και όχι μόνο– πλούσιες χώρες τα στοιχεία που αφορούν το διατροφικό πρόβλημα του Τρίτου Κόσμου δεν είναι παρά **απλές στατιστικές**.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Γεωργίας η συνολική παραγωγή τροφίμων επαρκεί για να καλύψει όχι μόνο τις ολοένα και αυξανόμενες υπάρχουσες ανάγκες, αλλά και **για να θρέψει τον παγκόσμιο πληθυσμό τουλάχιστον μιάμιση φορά παραπάνω από την υπάρχουσα ζήτηση**. Καταρρίπτεται έτσι το εξαρχής αυθαίρετο επιχείρημα ότι **η αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού** ευθύνεται πρωτίστως για την διατροφική κρίση.

Με αυτά τα στοιχεία, καταρρίπτεται επίσης και το επιχείρημα περί **ανόδου**

των τιμών εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης από τις αγορές Κίνας-Ινδίας και άλλων μεγάλων αναπτυσσόμενων χωρών: οι μεγάλες εταιρίες προτίμησαν να περιορίσουν τα προς πώληση αποθέματα προκειμένου να αυξήσουν τις τιμές αφήνοντας τεράστιες ποσότητες παραγωγής να αχρηστευθούν, έχοντας ως απώτερο σκοπό να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους μέσω μιας αύξησης των τιμών που θα επέφερε η αυξημένη ζήτηση. Έτσι δεν είναι παράδοξο το γεγονός ότι τεράστιες ποσότητες τροφίμων καταστρέφονται την ίδια στιγμή που εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι λιμοκτονούν.

Μια τρίτη αιτία που αναφερόταν ως υπεύθυνη για την άνοδο των τιμών, η ανάπτυξη βιοκαυσίμων σε βάρος της παραγωγής τροφίμων, έχει γίνει μια αντικείμενο συζήτησης ακόμα και μεταξύ των αρχικών υποστηρικτών της.

Όσο για την άνοδο του πετρελαίου, μόλις αυτό –από τα μέσα του 2008– κατακλύσει, καμία πτώση δεν επετεύχθη στις τιμές των τροφίμων παγκοσμίως.

Η κατάσταση αντί να βελτιώνεται, επιδεινώνεται ραγδαία: Το 2007 και το 2008 ξέσπασαν κοινωνικές ταραχές με αφορμή τον ελλιπή σιτισμό σε περισσότερα από **30 κράτη** του πλανήτη.

Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη το 2008 **οι άνθρωποι που απειλούνται υπό το φάσμα της πείνας ξεπέρασαν τα 960 εκατομμύρια**, αυξανόμενοι κατά 110 περίπου εκατομμύρια σε σχέση με το 2004. Η Unicef υποστηρίζει ότι «300 εκατομμύρια παιδιά πάνε κάθε βράδυ για ύπνο πεινασμένα».

Η αδιαφορία των πλούσιων χωρών και των πολιτικών ηγεσιών τους είναι εγκληματική, ιδίως αν αναλογιστεί κανείς ότι με απλά προγράμματα όπως –στο οποίο αγρότες στην Αφρική εκπαιδεύτηκαν σε καλύτερους μεθόδους καλλιέργειας και καλύτερους τρόπους διάθεσης των προϊόντων τους– τα αποτελέσματα ήταν κάτι παραπάνω από εντυπωσιακά. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα όπως και άλλα παρόμοια που έχουν λάβει χώρα στο παρελθόν δείχνουν ότι οι ανεπτυγμένες χώρες μπορούν με πραγματικά ελάχιστο κόστος να σώσουν ζωές και να αυξήσουν αισθητά το βιοτικό επίπεδο εκατομμυρίων ανθρώπων στον τρίτο κόσμο.

Η αδιαφορία αυτή όμως έχει και τις αιτίες και τις αφορμές της. Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας –ενός ακόμα από τους Οργανισμούς που έχει δεχθεί σωρεία επικρίσεων για

το ρόλο του στην παγκόσμια διατροφική κρίση- **οι τιμές των τροφίμων σημείωσαν αύξηση 83% τα τελευταία τρία χρόνια.**

Την ίδια περίοδο (2005-2008) πολλές πολυεθνικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται έμμεσα ή άμεσα στον τομέα των τροφίμων είδαν **τα κέρδη τους να διπλασιάζονται.**

Διπλασιασμός μάλλον φυσιολογικός αν αναλογιστεί κανείς ότι από τον Μάρτιο του 2007 έως τον Μάρτιο του 2008, η τιμή του καλαμποκιού είχε αυξηθεί κατά 31%, του ρυζιού κατά 74%, της σόγιας κατά 87% και του σιταριού κατά 130%! [1]

Η άνοδος μάλιστα των τροφίμων παγκοσμίως, συνεχίστηκε και συνεχίζεται ακόμα και μετά την κατάρρευση της τιμής του πετρελαίου, το οποίο πολλοί ευαγγελίζονταν ως κύριο λόγο των μεγάλων αυξήσεων πριν από ενάμιση με δύο χρόνια. Για να αναφέρουμε μόνο ένα παράδειγμα στον τομέα των σιτηρών, το πρώτο εξάμηνο του 2008, με τις τιμές πολλών βασικών τροφίμων να έχουν εκτοξευτεί σε όλο τον κόσμο, η γιγαντιαία Archer-Daniels-Midland ανέφερε κέρδη ύψους 42%. Οι Midland, Monsanto, Deere & Co., και Mosaic για την ίδια περίοδο ανακοίνωναν περήφανες αντίστοιχα κέρδη.

Έτσι **οι κατεξοχήν μεγάλοι εξαγωγείς τροφίμων** (ΗΠΑ, Αυστραλία, Καναδάς, Ρωσία, Γαλλία και Βραζιλία και Αργεντινή) συνεχίζουν να αποκομίζουν μεγάλα οφέλη από την κρίση.

Επιπλέον η διατροφική κρίση γίνεται ένα **εν δυνάμει γεωπολιτικό όπλο στα χέρια των «ισχυρών» ως μέσο πίεσης** σε κυβερνήσεις που δεν ακολουθούν την «πεπατημένη». Μεγαλύτερο παράδειγμα η εκβιαστική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών και κάποιων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των εταιριών τους τον τελευταίο χρόνο στην διατροφική κρίση της Βενεζουέλας.

Εν μέσω προειδοποιήσεων για το ζοφερό μέλλον της παγκόσμιας διατροφής, κράτη όπως η Νότια Κορέα και η Ταϊβάν προτιμούν να αγοράσουν τεράστιες καλλιεργήσιμες εκτάσεις σε αναπτυσσόμενες χώρες, προωθώντας στο όνομα της αντιμετώπισης του δικού τους διατροφικού προβλήματος και σωρεία άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Το γεγονός όμως της εξάρτησης των κυβερνήσεων από τα ιδιωτικά συμφέ-

ροντα έχει φέρει **ανυπολόγιστες συνέπειες** τόσο στις **αναπτυσσόμενες**, όσο και στις **θεωρούμενες ως ανεπτυγμένες κοινωνίες.**

Το πρόβλημα έχει λάβει **φονικές διαστάσεις ακόμα και σε αναπτυσσόμενες χώρες με πολύ υψηλούς ρυθμούς** ανάπτυξης, όπως η Ινδία και η Ταϊλάνδη. Οι κυβερνήσεις τους πιθανώς να κόπτονται για τα εξαιρετικά στατιστικά στοιχεία των οικονομιών τους, προτιμώντας την βαθιά εξάρτησή τους από τις ιδιωτικές εθνικές και πολυεθνικές εταιρίες και ξεχνώντας τα εκατομμύρια πολιτών τους που υποσιτίζονται ή και λιμοκτονούν. Θα ήταν άξιο αναφοράς ίσως, το γεγονός ότι πολλές από τις χώρες που αντιμετωπίζουν το **παράδοξο δίπολο «υψηλός ρυθμός ανάπτυξης-διατροφική κρίση»** έχουν προσαρμόσει τις πολιτικές τους σύμφωνα με τις επιταγές του **Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου**, αυτού που οι ηγέτες

μην εβδομάδα ανακοινώθηκε ότι –με κύρια αιτία την τεράστια πτώση της λίρας- το πρώτο τρίμηνο του 2009 σημειώθηκε συνολική αύξηση 9% στις τιμές των τροφίμων στην Μεγάλη Βρετανία, αύξηση η οποία θα επηρεάσει ιδιαίτερα τον ολοένα μεγαλύτερο αριθμό νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος. Την ίδια στιγμή η καλλιέργεια των βιολογικών τροφίμων καταρρέει, με δύο παραγωγούς κάθε εβδομάδα να την εγκαταλείπουν. Επιπλέον σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων η διατροφική κρίση **έχει χτυπήσει την πόρτα της Ευρώπης, καθώς 40 εκατομμύρια και πλέον κάτοικοί της υποσιτίζονται.**

Πολιτικές που θα προσπαθήσουν να επιλύσουν το πρόβλημα δεν φαίνεται να εφαρμόζονται, αφού αυτή τη στιγμή ο ανεπτυγμένος κόσμος –που πρώτος αυτός οφείλει και πρέπει να βοηθήσει- ασχολείται με τα golden boys και τα hedge funds.

του G-20 προσπαθούσαν να πείσουν πως θα αντιμετωπίσει επιτυχημένα τη μεγάλη οικονομική κρίση. Επιπλέον -και αυτό είναι μάλλον ενδεικτικό της επιβολής του κέρδους στην αντιμετώπιση της κρίσης- τα κράτη που δείχνουν την πολιτική βούληση να επιβάλλουν έλεγχο επί των τιμών στα προϊόντα των μεγάλων εταιριών στοχοποιούνται.

Μεγάλα προβλήματα όμως εμφανίζονται **και σε προηγμένες οικονομίες**, στις οποίες παρουσιάζονται δεδομένα που **μέχρι πριν από μερικά χρόνια θα φάνταζαν αδιανόητα.** Την προηγού-

Αν όμως επαληθευτούν οι προειδοποιήσεις για συνέργεια των αρνητικών κλιματικών αλλαγών, η διατροφική κρίση, ίσως αποδειχτεί σύντομα η σοβαρότερη από όλες τις υπάρχουσες κρίσεις για την ανθρωπότητα.

(Αναφορές: Wall Street Journal, BBC, Guardian, Venezuela Analysis, Παγκόσμιος Οργανισμός Γεωργίας, Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τα Τρόφιμα)

[1] BBC, Παγκόσμια Τράπεζα The cost of food: Facts and figures, 16 Οκτωβρίου 2008.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Γράφει ο Γιάννης Ζήσης, Δημοσιογράφος - Συγγραφέας, Μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

Κάθε τοπική κοινωνία στο πλαίσιο της συστημικής ολοκλήρωσής της στο παγκοσμιοποιημένο γίγνεσθαι οφείλει να λειτουργεί με όρους υπευθυνότητας και αλληλεγγύης τόσο κινηματικά όσο και επιχειρησιακά. Αυτή η αλληλεγγύη θα πρέπει να φτάνει βέβαια όχι μόνο στην λογική μιας βοήθειας, μιας αρωγής με όρους υλικών προϊόντων, αλλά πρέπει να φτάνει και σε επίπεδο θεσμών. Η ανάπτυξη της θεσμικής αλληλεγγύης είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Παράλληλα πρέπει να υπάρχει μια αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της βοήθειας που απαιτείται σε κάθε περίπτωση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μια περίπτωση όπως αυτή στη Γάζα της Παλαιστίνης, απαιτεί τόσο θεσμική και επικοινωνιακή, όσο και αλληλεγγύη οικονομική αλληλεγγύη στήριξης υποδομών, καθημερινών αναγκών κλπ.

Παράλληλα όμως πρέπει να σημειώσει κανείς ότι ενώ εκεί η διάσταση έχει παγκόσμια πολιτική σημασία υπάρχουν πεδία βαρβαρότητας λόγω μεγάλης συγκέντρωσης εξουσίας στον αντίθετο πόλο. Υπάρχουν πεδία βαρβαρότητας που απαιτούν και θεσμική και οικονομική ή ανθρωπιστική αλληλεγγύη, όπως στην περίπτωση του Κονγκό ή της Ζιμπάμπουε.

Μπορεί να σημειώσει κανείς ότι η

Αφρικανική ήπειρος δείχνει να είναι μιας ήπειρος ενός κατώτατου Θεού, διασκευάζοντας τη γνωστή φράση. Ωστόσο εκεί που ακριβώς υπάρχει ένας άνισος πολιτικός στρατιωτικός και οικονομικός συσχετισμός υπάρχει (όντως) μια πολύ μεγάλη ασυμμετρία και εκεί ακριβώς πρέπει να εκδηλώνεται με καθαρότητα η αλληλεγγύη με όλες τις όψεις.

Η αλληλεγγύη λοιπόν και η υπευθυνότητα αποτελούν άξονες και για τις τοπικές κοινωνίες ολοκλήρωσης στο διεθνές πεδίο και αυτό είναι ένα νέο αναδυόμενο στοιχείο.

Ας έρθουμε όμως στο θέμα της ευθύνης των τοπικών κοινωνιών, οι οποίες θα πρέπει να λειτουργούν σαν ολοκληρωμένα σύνολα στην διεθνή κοινότητα. Θα πρέπει να αρθρώνουν έναν λόγο περιφερειακής δικτύωσης στο οικουμενικό πλαίσιο και ταυτόχρονα να αναδεικνύουν και την ταυτότητα τους σαν πόλο σχέσης με την οικουμενικότητα, περιορίζοντας τον αποκλεισμό, την περιθωριοποίηση και διευρύνοντας την πρόσβαση και την δημιουργική επανιστορικοποίησή τους.

Η αλληλεγγύη λοιπόν και η υπευθυνότητα αποτελούν άξονες και για τις τοπικές κοινωνίες ολοκλήρωσης στο διεθνές πεδίο και αυτό είναι ένα νέο αναδυόμενο στοιχείο. Όπως παλαιότερα μέσα από άτομα και από ομαδικές προσπάθειες προέκυψαν διεθνείς οργανισμοί όπως ο Ερυθρός Σταυρός, μπορούμε να φανταστούμε μια πολύ μεγαλύτερη παγκόσμια δυναμική που θα προκύψει εάν αρχίσουν να αναδεικνύουν με έναν τέτοιο τρόπο τον ρόλο τους οι τοπικές κοινωνίες.

Οφείλουν βέβαια να περιορίσουν την μεροληψία, όχι μόνο κάτω από την ομπρέλα της επικοινωνιακής εξουσίας και ισχύος των αντιπαρατιθέμενων μερών στο πλαίσιο μιας ειρηνευτικής ή ανθρωπιστικής παρέμβασης, αλλά στη λογική των πολιτισμικών προκαταλήψεων, τις οποίες πρέπει να σημειώσουμε (για) να λειτουργήσει μια αξιολόγηση της οικουμενικότητας που υπάρχει.

Επίσης δεν πρέπει να συμπεράνουμε ότι επειδή κάποιος είναι οικουμενικός θρησκευτικός όμιλος έχει μεγαλύτερο βαθμό οικουμενισμού. Αντίθετα μάλιστα μπορεί να είναι ένας βαθύτατα αντί-οικουμενικός και βαθιά φονταμενταλιστικός όμιλος, ο οποίος πχ τυχαίνει να έχει οικουμενική κυριαρχία. Η οικουμενικότητα δεν πρέπει να κρίνεται στο πλαίσιο της κυριαρ-

χίας αλλά στο πλαίσιο του κατά πόσο δεν ασκεί έλεγχο, δεν αναπτύσσει κυρίαρχη παρέμβαση.

Οι παράγοντες που ασκούν κυρίαρχη οικουμενική παρέμβαση πρέπει να θεωρούνται αντίπαλες όψεις αυτής της οικουμενικότητας και πρέπει να αξιολογούνται. Η αμεροληψία όμως δεν θα κριθεί με βάση τον αδύναμο περιστασιακά και συγκυριακά τοπικό φονταμενταλισμό -επειδή ακριβώς κρίνεται σε αντίθεση με ισχυρά παγκόσμια lobby, αλλά θα κριθεί με βάση την οικουμενική αμεροληψία.

Η βάση αυτή είναι συνυφασμένη με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες τελειώς αφαικίδευτα, διότι γνωρίζουμε ότι στο επίπεδο πχ του Συμβουλίου Ασφαλείας υπάρχει πολύ περισσότερη φαικίδευση από ότι στο πλαίσιο της γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ που συγκροτείται από όλα τα κράτη. Εδώ ακριβώς όμως υπάρχουν κάποια άμεσα κριτήρια -όπως πχ σε συνάρτηση με το πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ανθρωπίνων αναγκών- όπου τίθενται βέβαια και θέματα της οικονομικής ένδειας. Γιατί πρέπει να δούμε τα ανθρώπινα δικαιώματα και με την οικονομική τους διάσταση και συνεπώς θα πρέπει να αναπτύξουμε μια τέτοια αμεροληψία και σε σχέση με τους τομείς έκφρασης και πραγμάτωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ελευθεριών. Δεν είναι μόνο για παράδειγμα τα θέματα της γυναίκας τον Τρίτο Κόσμο ή των παιδιών. Είναι και τα θέματα της οικονομικής τάξης πραγμάτων, τα θέματα σε σχέση με την μητροπολιτική κυριαρχία, με τον νέο-αποικιακό πατερναλισμό, κτλ..

Με άλλα λόγια θα πρέπει να προσεγγίσουμε ολοκληρωμένα το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών για να είμαστε αμερόληπτοι και τομεακά, δηλαδή σε σχέση με τους τομείς έκφρασης τους και πραγμάτωσης τους. Αυτό δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση καμία υποβάθμιση έναντι των δικαιωμάτων πχ των γυναικών απέναντι σε μια θρησκεία, ή σε μια κυβέρνηση, ή ακόμη και των φτωχών απέναντι σε μια κυβέρνηση. Αντίθετα σημαίνει αναγνώριση των δικαιωμάτων των ανθρώπων αυτών απέναντι σε συστημικές πατερναλιστικές πιέσεις, απέναντι στις οποίες θα πρέπει να αναπτύσσεται ακεραιότητα, ελευθερία, δυναμική αυτοπροσδιορισμού και δυναμική επάρκειας εσωτερικής, όχι ως ολοκληρωτισμός και κλειστότητα αλλά ως δυναμική αμοιβαιότητας στην εποικοδομητική αλληλεπίδραση.

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΟΥ ΘΥΜΙΖΕΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΤΟΣΟ ΜΑΣ ΛΕΙΠΕΙ

Γράφει ο Αρης Καπαράκης, συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων

Μια εξαιρετική συζήτηση στην Γιορτή Οικολογικής Γεωργίας στην Λαμία μεταξύ ενός παραγωγού και δύο επισκεπτών, γύρω από διάφορα θέματα όπως την παράδοση, τους φυσικούς σπόρους, και την αλόγιστη παρέμβαση του ανθρώπου στον περιβαλλοντικό του περίγυρο.

Η προσέλευση του κόσμου ήταν μεγάλη παρά το γεγονός ότι η έκθεση δεν αναφέρθηκε καθόλου στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η έκθεση απετέλεσε μια ευκαιρία για αρκετούς να ξαναέρθουν σε επαφή με την παράδοση, μέσω της επαφής του με τα οικολογικά γεωργικά προϊόντα και τους παραδοσιακούς σπόρους όπως για παράδειγμα το σιτάρι, στο οποίο η Ελλάδα προπολεμικά είχε περισσότερους από 300 διαφορετικές ποικιλίες!

Μια ποικιλία στην Εύβοια αποφέρει 700 κιλά/στρέμμα την στιγμή που οι ποικιλίες που αφθονούν στο εμπόριο δεν ξεπερνούν τα 500. Όμως σήμερα για να πάρει κάποιος μια επιδότηση από το Υπουργείο θα πρέπει αναγκαστικά να αγοράσει σπόρους που πωλούνται από εταιρίες στο εμπόριο.

Στην συνέχεια η συζήτηση περνά στο ζήτημα της αποξήρανσης της λίμνης Κάρλα, το 1962. Το αρχικό σχέδιο δεν έκανε πουθενά λόγο για αποξήρανση. Αντί όμως για τα αντιπλημμυρικά έργα και αρδευτικά δίκτυα που είχαν σχεδιαστεί, το νερό της λίμνης μεταφέρθηκε στην θάλασσα μέσω μιας σήραγγας. Μέσω αυτής της κατάστασης πλούτισαν κάποιοι εναντίον ολόκληρης της περιοχής και των περισσότερων κατοίκων της. Η αποκατάσταση

της λίμνης με τον ταμιευτήρα που έχει δημιουργηθεί και παρά το γεγονός ότι κόστισε εκατομμύρια ευρώ δεν προχωρά και χιλιάδες κυβικά νερού χύνονται άσκοπα στην θάλασσα.

Η αποξήρανση της Κάρλα, καθώς και άλλων λιμνών επέφερε αλλαγή στην δυναμική του εδάφους, αλλάζοντας την δυνατότητα καλλιέργειας συγκεκριμένων προϊόντων και επιφέροντας πτώση στην ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων. Οι παρεμβάσεις του ανθρώπου στο περιβάλλον έχουν μεταβάλλει τελειώς τις κλιματικές συνθήκες, τόσο το χειμώνα όσο και το καλοκαίρι.

Άλλα προβλήματα από την ανεξέλεγκτη ανθρώπινη παρέμβαση στο περιβάλλον **δυσκολεύουν ιδιαίτερα τις προσπάθειες των παραγωγών**. Για παράδειγμα η κατά συρροή δολοφονία των αλεπούδων στην περιοχή της Φθιώτιδας, έχει επιφέρει το πρόβλημα της αύξησης των πληθυσμών των ποντικών, οι οποίοι καταστρέφουν τις καλλιέργειες.

Η δημιουργία ανταγωνιστικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων που επιβάλλει το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα **δεν μπορεί παρά να επιφέρει αλόγιστη περιβαλλοντική καταστροφή**. Επιπλέον δεν υπάρχει, αλλά ούτε και καλλιεργείται **περιβαλλοντική συνείδηση**, ούτε στην οικογένεια ούτε στο σχολείο με αποτέλεσμα η νέα γενιά να μένει μακριά από τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις συνέπειές τους. Δείτε στο βίντεο την εξαιρετική αυτή συζήτηση η οποία κλείνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Επίσης εδώ μπορείτε να δείτε μία παρουσίαση παραγωγών και προϊόντων της γιορτής-έκθεσης.

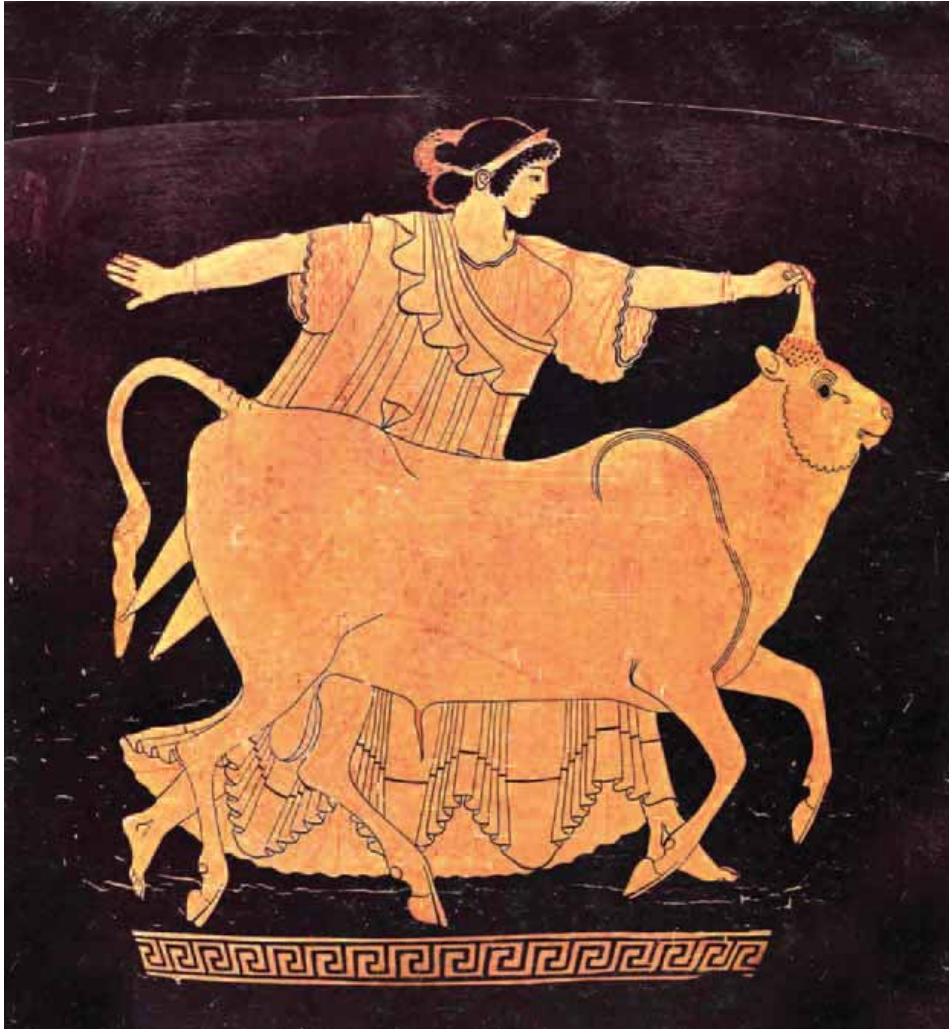
Δείτε το βίντεο στην ιστοσελίδα μας στον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://solon.org.gr/index.php/endiadimosiog/114-----a-/985-ekklisia-dimou.html>

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΠΟΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΘΕΛΟΥΜΕ;

Γράφει ο Μπέλεσης Αλέξανδρος, μέλος της ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ

*Μέσα σε ένα «όλο και περισσότερο δι-
κτυωμένο και διεθνοποιημένο κόσμο»
η Ευρώπη υπόσχεται να «βοηθήσει την
ανθρωπότητα να αποκτήσει παγκό-
σμια συνείδηση».*

*Τζέρεμυ Ρίφκιν,
Το Ευρωπαϊκό όνειρο*

Σε ποια Ευρώπη άραγε είναι αφι-
ερωμένη η σημερινή παγκόσμια
μέρα της Ευρώπης;

Στην Ευρώπη της «πρωτοπορίας»
στη λήψη μέτρων προστασίας του
περιβάλλοντος, ή σε αυτήν που τα
«παίρνει πίσω» μπροστά στην πίεση
των αυτοκινητοβιομηχανιών της.

Στην Ευρώπη των «ανθρωπίνων δι-
καιωμάτων» ή στην Ευρώπη της κατα-
στολής τους λόγω της αυξανόμενης
«τρομοκρατικής απειλής».

Στην Ευρώπη της «ελεύθερης αγο-

ράς» ή στην Ευρώπη της εικονικής και
χρηματιστηριακής οικονομικής ανά-
πτυξης - φούσκας. Της προοδευτικής
πολιτικής στον τομέα της εργασίας ή
του αναδυόμενου «σοσιαλισμού των
χρηματιστών».

Στην Ευρώπη της πολυμορφίας και
της αναγνώρισης του δικαιώματος
της αυτοδιάθεσης των Κοσοβάρων
και των Τσετσένων ή στην Ευρώπη
που σέβεται την αρχή της μη διατά-
ραξης των συνόρων όπως στην πε-
ρίπτωση των Βάσκων, των Βορειοιρ-
λανδών και των Αμπχάζιων.

Στην Ευρώπη που κρατά κλειστή
την πόρτα σε Βαλκανική χώρα, όσο
αυτή δεν παραδίδει στο διεθνές δικα-
στήριο της Χάγης τους κατηγορούμε-
νους που κρύβονται στην επικράτειά
της ή στην Ευρώπη που διευρύνει την
συνεργασία με χώρες που εξακολου-

θούν να διαπράττουν εγκλήματα κατά
της ανθρωπότητας στην γειτονιά της.

Στην Ευρώπη των ΜΚΟ και των αν-
θρώπων που προσφέρουν εθελοντικά
συμπόνοια, χρήμα και χρόνο στους
πληγέντες των πολεμικών μετώπων ή
στην Ευρώπη των μετώπων που δημι-
ουργεί μαζί με τις ΗΠΑ.

Μεγάλη και πολύπλευρη η κρίση και
οι αντιφάσεις πολλές. Ο κίνδυνος βρί-
σκεται στην απώλεια της αξιοπιστίας
που της έχει απομείνει, σχετικά με
την εικόνα που διατηρεί μεταπολεμι-
κά στον κόσμο ως ένα εξελισσόμενο
μοντέλο βιώσιμης, συνεργατικής συ-
νύπαρξης, συνεργασίας, ελευθερίας
και δικαιοσύνης, με μια τάση πρακτι-
κής ολιστικής προσέγγισης της θέσης
του ανθρώπου μέσα στο σύνολο της
ζωής με διευρυνόμενο ενδιαφέρον
για την προστασία της φύσης και των
δικαιωμάτων της. Εάν πληγεί αυτή η
μειούμενη αξιοπιστία τότε θα πρέπει
να αναζητηθεί αλλού η αληθινή προο-
δευτική σκέψη.

Εάν συνεχιστεί αυτή η αντιφατική
κατάσταση, τότε πιθανότατα σύντο-
μα, η προοδευτική πλευρά της θα
θεωρηθεί οριστικά πλέον ότι τίθεται
στην υπηρεσία του άλλοθι και της
συμφεροντολογικής πολιτικής σκοπι-
μότητας που στόχο έχει την μείωση
των αντιδράσεων στην εφαρμογή
άδικων και καταστροφικών πολιτικών
που υποκινούνται από οικονομικά
συμφέροντα και σκοπούς.

Για το γεγονός της ύπαρξης στην
Ευρώπη ενός αληθινού δυναμικού
καλής θέλησης, διάσπαρτων φυτώρι-
ων καινοτόμων καλών πρακτικών που
κινούνται στην κατεύθυνση μιας κοι-
νωνίας ισότητας, δικαιοσύνης, αδελ-
φότητας και σεβασμού της ζωής σαν
σύνολο, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.
Εάν όμως αυτό το ρεύμα εξακολου-
θήσει να αποτελεί το άλλοθι της Ευ-
ρώπης και οι πολίτες της δεν αλλά-
ξουν έμπρακτα στάση ζωής, τότε το
μέλλον επιφυλάσσει για την Ευρώπη
την τύχη που επιφυλάσσει η ζωή σε
κάθε μορφή ζωής που αρνείται την δι-
εύρυνση της εποικοδομητικής συμβι-
ωτικότητάς της με το Όλο: Απόρριψη,
εκφυλισμό και θάνατο.

ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μ' «ένα τραγούδι για το περιβάλλον» γέμισε το Μέγαρο Μουσικής με συνθέτη τον Πασχάλη Τόνιο, και ερμηνευτές(αλφαβητική σειρά): Χρόνης Αηδονίδης, Πέτρος Γαϊτάνος, Ελένη Δήμου, Σόνια Θεοδωρίδου(υψίφωνος), Αρετή Κετιμέ, Βασίλης Λέκκας, Μαίρη Λίντα, Αναστασία Μουτσάτσου, Δημήτρης Μπάσης, Ελένη Πέτα και ο Πασχάλης Τόνιος. Στις απαγγελίες ήταν οι ηθοποιοί Πέμυ Ζούνη και Σταύρος Ζαλμάς.

Σύνθεση συντελεστών: Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής και χορωδία της ΕΡΤ με διευθυντή τον διακεκριμένο μαέστρο Ανδρέα Πυλαρινό. Διδασκαλία χορωδίας: Δημήτρης Μπουζάνης και η Παιδική χορωδία Δημήτρη Τυπάλδου. Παρουσίαση: Ρίκα Βαγιάννη, ενορχήστρωση: Ευγενία Μανωλίδου, σκηνοθεσία-Video «Άνθρωπος και περιβάλλον»: Μεγακλής Βιντιάδης, οργάνωση ΣΙΡΙΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

Το μουσικοποιητικό έργο είναι πρωτογενές και είναι βασισμένο σε **ποίηση μεγάλων Ελλήνων** ποιητών όπως: Οδυσσέας Ελύτης, Γιάννης Ρίτσος, Κωστής Παλαμάς, Νικηφόρος Βρεττάκος, Μαρία Πολυδούρη, Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Νίκος Γκάτσος, Ντίνα Χατζηνικολάου και Μάνος Χατζιδάκης.

Και **νεότεροι ποιητές** όπως: Διονύσης Καψάλης, Σαράντης Αλιβιζάτος, Σπύρος Αραβανής, Μιχάλης Γελασάκης, Ιωάννα Μουτσοπούλου, Μαρία Μπέκου και ο Παύλος Σιδηρόπουλος.

Αφηγηματικά κείμενα: Walt Whitman, Emily Dickinson, Ria Ellwanger, Lopez Chavez Ariel Alahin και ο Γιάννης Ζήσης.

Σημαντική ήταν η συμμετοχή με μελοποιημένα ποιήματα και απαγγελόμενα της Ιωάννας Μουτσοπούλου και του Ιωάννη Ζήση. Τα ποιήματα αυτά αποτελούν αποσπάσματα από την υπό έκδοση κοινή ποιητική συλλογή «Ψυχές της Φύσης» των εκδόσεων ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ - ΑΕΙΦΟΡΙΑ.

Το έργο ήταν αφιερωμένο στο περιβάλλον και αποτελεί μια πρώτη συστηματική προσπάθεια σε μουσική και ποιητική γλώσσα να ευαισθητοποιήσει την καλλιτεχνική δημιουργία του κόσμου μέσα από πλάνα. Η παράσταση στο γεμάτο με κόσμο Μέγαρο Μουσικής ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένη καθώς συγκίνησε με νότες, στίχους και εικόνες και καταχειροκροτήθηκε.

* Ζητάμε συγνώμη σε περίπτωση που λησμονήσαμε ν' αναφέρουμε κάποιον εκ των συντελεστών.

Ημερίδα με θέμα: «Άνθρωποι - ζώα - φύση

Από τον ανθρωποκεντρισμό στον βιοκεντρισμό. Για τα δικαιώματα των ζώων και της φύσης»

Οι οικολογικές ΜΚΟ, **ΠΟ.ΦΥ.ΖΩ** και **ΣΟΛΩΝ** εκ των ιδρυτικών μελών του **ΠΑΝΔΟΙΚΟ**, διοργανώνουν ημερίδα με θέμα: «Άνθρωποι - ζώα - φύση. Από τον ανθρωποκεντρισμό στον βιοκεντρισμό. Για τα δικαιώματα των ζώων και της φύσης» στις **24 Ιουνίου 2009** με ώρα έναρξης 6μμ στην Ελληνοαμερικανική Ένωση.

Μεταξύ άλλων, ομιλητής θα είναι ο επίτιμος καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας, **Tom Regan**, βραβευμένος με το Mahatma Gandhi Award και προτεινόμενος για το βραβείο Pulitzer.

Ημερίδα με αυτήν τη θεματική γίνεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα και στόχο έχει να προωθήσει στον ελλαδικό χώρο τις **ιδέες της βαθιάς οικολογίας και του οικολογικού πολιτισμού**, δίνοντας έμφαση στις ορθές σχέσεις του ανθρώπου τόσο με τον εαυτό του, όσο και με το περιβάλλον του και τις υπόλοιπες μορφές ύπαρξης. Θα δοθεί επίσης η ευκαιρία σε όσους την παρακολουθήσουν να ενημερωθούν για τα βασικά παγκόσμια κείμενα και διακηρύξεις που αφορούν τα δικαιώματα της φύσης και των όντων που την

αποτελούν. Από την ημερίδα θα προκύψουν ένα βιβλίο πρακτικών και ένα οπτικοακουστικό dvd (μαγνητοσκόπηση της ημερίδας) διαθέσιμα ψηφιακά. Συντονιστής και εισηγητής της εκδήλωσης θα είναι ο δημοσιογράφος και συγγραφέας Γιάννης Ζήσης.

Θα συμμετέχουν επίσης με εισηγήσεις τους, μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, μεταξύ των οποίων ο καθηγητής Πανεπιστημίου

Αθηνών Θεοδόσιος Πελεγρίνης και ο διδάκτωρ και διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών κ. Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης.

Για την οργανωτική επιτροπή:
Εκ μέρους της ΜΚΟ «ΠΟ.ΦΥ.ΖΩ»

Μάριζα Χριστοδούλου

Τηλ.: 6979314028 / e-mail: pofyzo@gmail.com

Εκ μέρους της ΜΚΟ

«Σόλων για την Σύνθεση & τον Οικολογικό Πολιτισμό στον 21ο αιώνα»

Γιάννης Ζήσης

Τηλ 6977 6068 20 / e-mail: ioanniszisis@solon.org.gr

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΟΛΩΝΑ

✿ Άλλο ένα τραυματισμένο στη φτερούγα (κάταγμα) αυτή τη φορά βραχοκρικόνεζο παρέλαβε η ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ στο Δ.Δ Πλατυστόμου του Δήμου Μακρακώμης. Ευχάριστη έκπληξη αποτέλεσε η επικοινωνία με Ρουμάνο πολίτη, ο οποίος μας παρέδωσε το πουλί. Ο ίδιος, έχοντας εξειδικευμένες γνώσεις, είχε περιποιηθεί τον τραυματία, γνωρίζοντας πως να του προσφέρει νερό και τροφή μέχρι να μας βρει. Το γεράκι αφού δέχθηκε πρώτες βοήθειες στάλθηκε για θεραπεία στην ANIMA. Ελπίζουμε να έλθει πάλι πίσω σύντομα και να το απελευθερώσουμε στο φυσικό του περιβάλλον.

✿ Η ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ σε συνεργασία με το Έργο Πολιτών στα πλαίσια των πρωτοβουλιών της ομάδας για το περιβάλλον, διοργάνωσε εκπαιδευτικό σεμινάριο στο Αρσάκειο Σχολείο Π. Ψυχικού για όλες τις τάξεις του γυμνασίου. θέμα: «Κλιματικές Αλλαγές». Προσεχώς, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα μας επιπλέον υλικό που αφορά στο εκπαιδευτικό αυτό σεμινάριο.

✿ Η Λίζα είναι η γλυκιάτατη σκυλίτσα, γνωστή εδώ και χρόνια σε πολλούς ανθρώπους στην περιοχή μας, που βρέθηκε σε άθλια κατάσταση, μισοπεθαμένη μέσα στην βροχή, στην άκρη της λεωφόρου όπου κατάφερε να συρθεί, πυροβολημένη από πολύ κοντά στο κεφάλι με σκάγια από κάποιον επικίνδυνο εγκληματία. Το σκυλί είχε πυροβοληθεί τουλάχιστον δύο μέρες πριν το βρούμε, με αποτέλεσμα να έχει προχωρημένη σήψη σε πληγή στο ένα του μάγουλο, να έχει σπασμένο το οστό της μύτης και να είναι τυφλό. Όπως έχουμε δει και σε άλλες περιπτώσεις ζώων που φτάνουν σε απελπιστική θέση, έτσι και εδώ η Λίζα σύρθηκε μέχρι ένα πολυσύχναστο σημείο διατηρώντας την αφοσίωσή της

και την ελπίδα της για βοήθεια από τους περαστικούς ανθρώπους. Τέτοιες στιγμές νοιώθουμε πραγματικά περήφανοι για την δυνατότητα που έχουμε να βοηθάμε τα ζώα.

✿ Την Δευτέρα 30 Μαρτίου 2009 το μεσημέρι, πήγαμε στο 2ο ΕΠΑ.Λ. Ν.ΦΙΛΑΛΕΛΦΕΙΑΣ όπου και κάναμε μια παρουσίαση για το νερό, τους υδάτινους πόρους και την εξοικονόμησή τους. Η παρουσίαση έγινε με πρωτοβουλία της Διευθύντριας του ΕΠΑ.Λ. κας Κέκου Ρεβέκας, η οποία μαζί με τη μαθήτρια Ζωή Γιανναρά ήρθαν σε επαφή μαζί μας. Έτσι οργανώσαμε ένα οπτικό υλικό το οποίο παρουσιάσαμε μέσω υπολογιστή και βιντεοπροβολέα στην αίθουσα, η οποία ήταν γεμάτη από 150 περίπου μαθητές όλων των τάξεων του λυκείου και τους καθηγητές τους. Παρουσιάστηκε η παγκόσμια και η ελληνική κατάσταση του νερού σήμερα, εξηγήθηκε ο κύκλος του νερού στη φύση και αναλύθηκαν οι συνέπειες της τωρινής συμπεριφοράς μας. Οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι πρέπει όλοι μας να αλλάξουμε συνήθειες και να ξεφύγουμε από την σπάταλη χρήση του νερού, για να υπάρξει ένα βιώσιμο μέλλον. Έγινε και ένας μικρός διάλογος με τους μαθητές, όσο το επέτρεπαν οι συνθήκες του περιορισμένου σχετικού χρόνου, όπου πολλά από τα παιδιά έδειξαν ενδιαφέρον για περαιτέρω ενημέρωση και για άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα εκτός του νερού. Σε όλους τους μαθητές και καθηγητές μοιράστηκε και ένας φάκελος με ενημερωτικά φυλλάδια για διάφορα οικολογικά - πολιτιστικά θέματα, όπως επίσης και φυλλάδιο για τις πρακτικές εξοικονόμησης του νερού. Νομίζουμε ότι αυτή η εκδήλωση ήταν κάτι που ξεφύγε από τα τετριμμένα και έδωσε σε όλους τροφή για σκέψη.

www.solon.org.gr

ΑΕΙΦΟΡΙΑ / ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ / ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΜΚΟ ΣΟΛΩΝ / ΓΡΑΦΕΙΑ: Μιαούλη 18, Μάκρη, Ν. Φθιώτιδας
 Τ.Κ.35011 / ΤΗΛ: 22360-22914, FAX: 22360-22355 / E-Mail: info@solon.org.gr / Site: www.solon.org.gr /
 Σκίτσα: Γιώργος Μαουρούλας / Σελιδοποίηση: Έργον (www.ergongraphics.gr) / Υπεύθυνος Ύλης: Μπέλεσης
 Αλέξανδρος / Εργάστηκαν: Ζήσης Γιάννης, Μουτσοπούλου Ιωάννα, Παρασκευουλάκος Γιάννης,
 Κολοκυθά Δήμητρα, Σαρηνάκης Δημήτρης, Καπαράκης Άρης, Μαουρούλας Γιώργος.
 Τεχνική Υποστήριξη: Κατσουλάκος Παναγιώτης

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας